

Naisten apteekkityötakin suunnittelu

Artenomitutkinnon opinnäytetyö

Älykäs ja kestävä muotoilu

Kevät 2024

Wilma Heimo

Älykäs ja kestävä muotoilu
Tekijä Wilma Heimo
Työn nimi Naisten apteekkityötakin suunnittelu
Ohjaaja Katri Hietala

Tiivistelmä
Vuosi 2024

Opinnäytetyössä suunniteltiin naisille kaksi joustavaa työtakkimallia Scanpoint Oy:n Apteekki-mallistoon. Opinnäytetyö perustui yrityksessä loppuvuonna 2023 suoritetun työharjoittelun ja toimeksiantajayrityksen toiveeseen joustavien ratkaisujen kehittämiseksi naisten työtakkiin.

Toiminnallisen työn rakenne sisältää kolme osaa: tutkimusosan, asiantuntijahaastattelun ja käytännönsuunnitteluosan. Tutkimusosassa laajennettiin tietämystä työvaatteesta ja sen historiasta terveydenhoitoalalla lukemalla kirjallisuutta ja artikkeleita. Scanpointin apteekkiammattiasun ominaisuuksiin tutustuttiin ja apteekissa työskenteleviä analysoitiin kohderyhmänä. Lisäksi työmenetelmänä käytettiin omaa ammattiasujen myyntikokemusta, suunnittelijan identiteettiä ja ratkaisukykyä suunnitella brändin mukainen työtakkimalli.

Suunnitteluosassa keskityttiin suunnittelemaan naisten työtakkimalleja, joissa joustavuutta tarvittiin ergonomisen liikkuvuuden ja käyttömukavuuden parantamiseksi. Työn ulkopuolelle jätettiin kustannuslaskelmat, kangasmateriaalitiedot ja yhdisteltävien kankaiden käyttöttestit, koska ne ovat Scanpointin salassa pidettävää tietoa. Tämä tarkoittaa, että työssä keskityttiin ainoastaan uuden työtakin suunnitteluun, jossa hyödynnettiin joustavaa neulosta.

Työn lopputuloksena valittiin kaksi työtakkimallia. Niistä tehtiin protokappaleet, mitkä Scanpoint sai käyttöttestauksen jälkeen sarjontaan ja tuotantoon Apteekki-mallistonsa.

Työtakin suunnittelutulokset lisättiin opinnäytetyön liitteeseen ja ne ovat ainoastaan toimeksiantajayrityksen käytössä. Lisäksi Scanpoint Oy:n käyttöön jäivät kaikki luonnosmallivaihtoehdot, jotka voidaan viedä proton valmistukseen ja tuotetestaukseen sekä luoda tuotannossa monia eri vaihtoehtoja työvaatemallistoon.

Työn lopputuloksista valmistuneet työtakit saavat innokkaan vastaanoton toimeksiantajayritykseltä ja yrityksen asiakkailta, kun työtakit esiteltiin uutuutena Apteekkari 2024 -tapahtumassa.

Avainsanat Työvaate, apteekkityövaatteen ominaisuudet, joustavuus ja liikkuvuus, työtakin suunnittelu

Smart and sustainable design

Author Wilma Heimo

Subject Pharmacy work wear design for women

Supervisors Katri Hietala

Abstract

Year 2024

The objective of the thesis was to design a flexible pharmacy work wear model for women for Scanpoint Oy's pharmacy collection. The thesis was based on an internship completed at the company in late 2023 and the client company's desire to incorporate flexible solutions into women's work jackets.

The work was structured into three parts: a research section, expert interviews, and a practical design section. In the research part, knowledge about workwear and its history in the healthcare sector was expanded by reviewing literature and articles. I familiarized myself with the features of Scanpoint's professional pharmacy attire and analyzed the target group of pharmacy employees. Additionally, the own professional attire sales experience, identity as a designer, and problem-solving ability to design a brand-compliant work jacket model were used as work methods.

The design section focused on designing work jacket models where flexibility is needed to enhance ergonomic mobility and comfort. This meant that the thesis did not delve into fabric materials and fabric use tests. Scanpoint has already selected and tested fabric materials for the work, and the company handles cost calculations, which meant that these aspects were excluded from the thesis. The focus was solely on designing a new work jacket that utilized flexible knitting.

The outcome of the work was the selection of two work jacket models, and prototypes were made of these, which Scanpoint will take to series production and production for their pharmacy collection after usage testing. The design results of the work jacket are included as an appendix in the thesis and are for the exclusive use of the client company, Scanpoint Oy.

Additionally, all sketch model options remain with Scanpoint Oy, which can be taken to prototype manufacturing and product testing, and to create many different options in production for their workwear collection. The final work jackets received an enthusiastic reception from the client company and its customers when the work jackets were presented as a novelty at the Pharmacy Association's fair.

Keywords Workwear, characteristics of pharmacy work clothes, flexibility and mobility, work coat design

Pages 38 pages and appendices 3 pages

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
1.1 Aiheen valinta ja rajaus	2
1.2 Tavoitteet	2
1.3 Kysymyksenasettelu ja tiedonhankinta	2
1.4 Viitekehys	3
2 Työvaate	4
2.1 Mikä on työvaate?	4
2.2 Millaisia työvaatteita on?	5
2.3 Työvaatteiden historiaa terveydenhoitoalalta	8
2.4 Apteekki- ja hoitoalan ammattiasu	11
3 Toimeksiantajayritys ja apteekkityötakki	13
3.1 Toimeksiantajayritys Scanpoint Oy	13
3.2 Apteekkityötakit Scanpoint Oy:ssä	13
3.3 Yrityksen toive suunnittelussa	15
3.4 Apteekkityövaatteen ominaisuudet	15
3.5 Yrityksen asiantuntijan haastattelu apteekkityövaatteista.....	20
3.6 Havainnointi myyntiedustajana apteekkityöntekijöiden ammattiasuista osana suunnittelua	22
4 Naisten apteekkityötakin suunnittelu.....	23
4.1 Asiakaskohderyhmä ja työtakin funktionaalisuus	23
4.2 Työtakin suunnittelu	25
4.3 Apteekkityötakin suunnitteluprosessi	28
4.4 Tulos	35
4.5 Toimeksiantajayrityksen palaute tuloksesta	36
5 Yhteenveto.....	37
Lähteet.....	38

Kuvat

Kuva 1. Viitekehys.....	4
Kuva 2. Karttajako työvaatteista.....	5
Kuva 3. Työvaateryhmät.....	7
Kuva 4. Sairaanhoitajia vuonna 1932.....	10
Kuva 5. Sairaanhoitajan leninki.....	11
Kuva 6. Apteekissa työskentelevät naiset.....	11
Kuva 7. Scanpoint AL-malliston T100 työtakki.....	17
Kuva 8. Scanpoint AL-malliston T101 työtakki.....	17
Kuva 9. Apteekkitakin ominaisuuksia.....	20
Kuva 10. Ihmisen liikkuvuus.....	29
Kuva 11. Scanpointin Point-malliston Sea työtakki.....	30
Kuva 12. Työtakin luonnokset.....	32
Kuva 13. Työtakin luonnoksia.....	33
Kuva 14. Taskun koon ja mallin luonnostelua.....	34
Kuva 15. Tulos.....	37

Liitteet

- Liite 1. Opinnäytetyön aineistohallintasuunnitelma
- Liite 2. Haastattelukysymykset

1 JOHDANTO

Nykyajan työvaatekulttuurissa on kasvava tarve yhdistää toiminnallisuus, mukavuus ja esteettisyys erityisesti sellaisilla sektoreilla kuin apteekki-alalla, missä työvaatteet ovat perinteisesti olleet sekä symbolisia että käytännöllisiä elementtejä ammattikunnan identiteetissä. Tässä opinnäytetyössä keskityttiin apteekkityötakin suunnitteluun, toimeksiantona Scanpoint Oy:lta, jossa pyrittiin uudistamaan apteekkien työasujen ilmettä vastaamaan nykypäivän vaatimuksia.

Lähtökohtana työlle on kirjallisuudesta saatava tietämys siitä, mitä työvaate ylipäätään on – ja on ollut – ja kuinka apteekkityövaatetus rinnastuu sairaanhoitoalan työvaatetukseen. Apteekki-alan työvaatteissa trendinä nousee mukavuus ja joustavuus, jotka ovat avainasemassa nykypäivän työvaatteiden suunnittelussa. On tunnustettu, että vaikka työvaatteiden on oltava tyylikkäitä, niiden tulee myös tukea työntekijän fyysistä hyvinvointia työpäivän aikana. Tämänhetkisen haasteen muodostaa se, että apteekkityövaatteiden perinteinen design ja materiaalivalinnat, kuten pelkästään puuvilla-polyesterisekoitukset, ovat usein kankeita ja rajoittavat liikkuvuutta.

Toimeksiantajayrityksen toiveena oli, että suunnitteluprosessin tuloksena syntyisi uudistettu apteekkityötakki, jossa keskitytään erityisesti vaatteen ergonomiaan ja työskentelyn mukavuuteen. Työn keskiössä olivat vaatteen liitoskohdat ja kehon liikkuvat osat, joihin suunniteltiin joustavia ratkaisuja parantamaan käyttömukavuutta pitkien työpäivien aikana. Tavoitteena oli luoda useita mallivariaatioita, jotka mahdollistavat joustavuuden ja mukavuuden optimaalisen yhdistämisen.

Opinnäytetyön tuloksena kehitettiin innovatiivisia prototyyppejä, jotka antoivat toimeksiantajayritykselle vahvan pohjan jatkokehitykselle ja tuotannon soveltamiselle. Työssä pyritään esittelemään suunnitteluprosessin aikana syntyneet ratkaisut ja niiden vaikutukset työvaatteen käytettävyyteen, mukavuuteen ja visuaaliseen ilmeeseen, mikä loi pohjan myös tuleville innovaatioille Scanpoint Oy:ssä jatkaa ja kehittää työtakkimallistoja eri asiakastarpeisiin.

Opinnäytetyössä en keskittynyt tutkimaan ja kertomaan kangasmateriaaleista. Opinnäytetyön ulkopuolelle rajattiin kangasmateriaalien tiedot sekä käyttö- ja kestävyystestianalyysit, koska toimeksiantajayritys on hoitanut viime vuosina kangasvalinnat ja testannut käyttämänsä kankaat kestäväksi, laadukkaaksi ja toimivaksi apteekkien työvaatteisiin. Opinnäytetyössä keskityttiin hyödyntämään heidän jo olemassa olevia kangasmateriaaleja ja löytämään niillä parempia ratkaisuja apteekkityötakkiin. Kangasmateriaalin tiedot pidettiin salassa, etteivät kilpailijayritykset voisi hyötyä materiaalitutkimuksen informaatiosta.

1.1 Aiheen valinta ja rajaus

Opinnäytetyön aihe syntyi loppuvuonna 2023, kun olin työharjoittelussa Scanpoint Oy:llä. Minut otettiin lämpimästi vastaan pienessä tamperelaisessa yrityksessä, joka tekee apteekki- ja laboratorioammattiasuja. Tein harjoittelun alusta asti myyntiedustajan työtä ympäri Suomea eri apteekkeissa. Nopeasti huomasin, että työntekijöillä oli monenlaisia toiveita työvaatteisiinsa liittyen. Kerroin olevani kiinnostunut työvaatesuunnittelusta ja olin käytettävissä, jos heillä olisi opinnäytetyöhön sopiva projekti. Apteekkityövaate-ala on hitaasti uusiutuvaa ja nykyään työvaatteilta kaivataan enemmän joustavuutta. Asiakslähtöisessä työvaatesuunnittelussa on tärkeää pystyä luomaan kestäviä ratkaisuja ja kehittämään työvaatteita vastuullisesti, ekologisesti ja enemmän työvaatteen käyttömukavuus edellä. Työ rajattiin apteekkiammattiasujen ominaisuuksiin. Työn tuloksena pyrittiin luomaan trendin mukaisesti joustavampia ratkaisumalleja työtakkiin. Työn ulkopuolelle rajattiin kustannuslaskelmat, kangasmateriaali tutkimukset, kangasmateriaalitiedot, tuotetestaukset, koska toimeksiantajayritys oli vastannut niistä aiemmin ja päättivät, että työssä keskityttiin ainoastaan työtakin suunnitteluun. Työ rajattiin ainoastaan naisten työtakkeihin ja tulevaisuudessa suunnittelu tämän työn ulkopuolella kehitys jatkuu myös miesten työtakeissa.

1.2 Työn tavoitteet

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella työtakki tai useampi takkimalli Scanpoint Oy:n Apteekki-mallistoon apteekkityöntekijälle. Opinnäytetyössä asiantuntijoiden haastattelut, työtakin suunnittelutulokset sekä niiden analysoinnit lisättiin opinnäytetyön liiteosioon. Ne menivät ainoastaan toimeksiantajayrityksen käyttöön. Tavoitteena oli kehittää innovatiivisia joustotyötakkimalleja. Mikäli toimeksiantajayritys haluaa valita jonkun työtakkimallistani mallistonsa, työn lopputulos on mahdollisesti jo keväällä 2024 esittelyssä Apteekkaripäivillä. Työni antoi toimeksiantajayritykselle myös vahvan pohjan jatkokehitykselle ja tuotannon lisäämiselle. Työssä esiteltiin suunnitteluprosessin aikana syntyneet luonnokset ja malliratkaisut sekä niiden vaikutukset työvaatteen käytettävyyteen, mukavuuteen ja visuaaliseen ilmeeseen. Ne voivat luoda pohjan myös tuleville innovaatioille Scanpoint Oy:ssä jatkaa ja kehittää työtakkimallistojaan.

1.3 Kysymyksenasettelu ja tiedonhankinta

Opinnäytetyön pääkysymys on:

Miten huomioida käyttömukavuus apteekkityövaate suunnittelussa?

Opinnäytetyö vastaa lisäksi alakysymyksiin:

Mikä on työvaate?

Miten ergonomiset periaatteet voidaan huomioida apteekkityötakin suunnittelussa parantamaan mukavuutta ja joustavuutta?

Millaiset ominaisuudet ovat olennaisia apteekkityötakissa?

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tiedonhankintamenetelmät rakentuivat kolmesta osasta: tutkimusosasta, jossa keskityttiin syventämään ymmärrystä työvaatteiden historiasta ja nykytilasta. Tämä sisälsi kirjallisuuden, artikkeleiden ja muiden julkaisujen läpikäynnin, joiden avulla tietämys rakentui työvaatteista. Työssä syvennyttiin työvaatteiden kehityskaareen ja apteekkityövaatteet rinnastettiin terveydenhoitoalan työvaatetukseen.

Toisena tiedonhankinta menetelmänä suunnittelun tueksi käytettiin asiantuntijahaastatteluja, joissa keskusteltiin etänä alan ammattilaisten kanssa heidän kokemuksistaan ja näkemyksistään työvaatteiden suunnittelusta ja ominaisuuksista. Haastattelu antoi ensikäden tietoa työvaatteiden käytännön vaatimuksista ja haasteista, erityisesti apteekkiympäristössä. Haastattelut ja oma myyntiedustajan kokemus mahdollistivat myös syvemmän ymmärryksen kohderyhmän tarpeista ja odotuksista, mikä auttoi ohjaamaan suunnitteluprosessia asiakaslähtöisempään suuntaan.

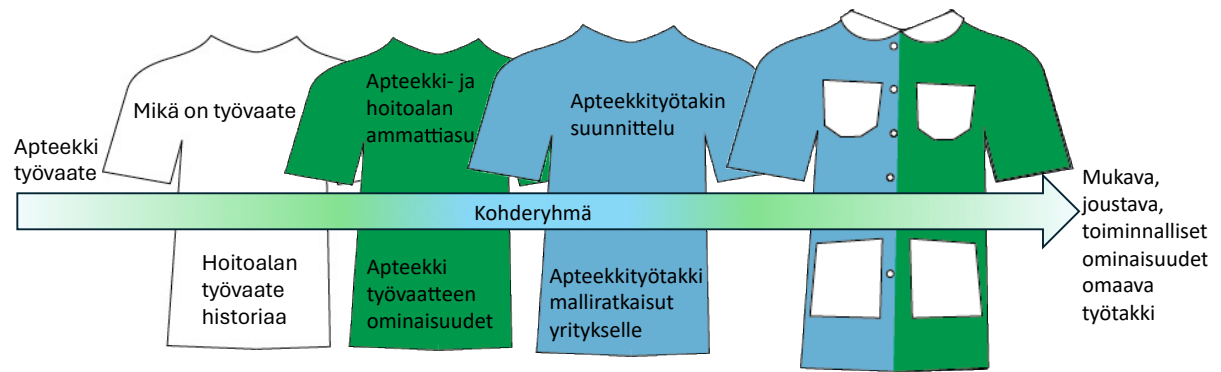
Kolmantena osana oli käytännön suunnittelu, jossa hyödynnettiin aiemmin hankittua teoreettista tietoa ja asiantuntijoiden neuvoja suoraan uuden työtakkimalliston luomiseen. Käytännön suunnitteluvaiheessa keskityttiin ergonomiseen työskentelyyn ja liikkuvuuteen. Työvaatesuunnittelun vaiheessa hahmoteltiin piirtäen luonnoksia ja karsittiin monimutkaisesti tuotettavia joustavia takkimalleja. Tavoitteena oli toteuttaa parhaat mahdolliset työvaatemallit toimeksiantajayritykselle, jotka vastasivat sekä brändin ilmettä että kohderyhmän funktionaalisia tarpeita.

Näiden kolmen menetelmän synergia mahdollisti monipuolisen lähestymistavan työvaatteen suunnitteluun, mikä tuki opinnäytetyön akateemisia tavoitteita ja konkreettisia, käytännönläheisiä tuloksia, jotka paransivat lopputuotteen tulosta ja käytettävyyttä.

1.5 Viitekehys

Visualisoidussa viitekehyksessä (Kuva 1.) ilmenee opinnäytetyön eri osa-alueet mitä työssä tutkitaan ja miten työssä saavutetaan lopputulos. Toiminnallinen opinnäytetyö pyrkii vastaamaan kysymykseen, Miten huomioida käyttömukavuus apteekkityövaate suunnittelussa. Työssä pyritään käsittelemään viitekehysten teemoja.

Kuva 1. Viitekehys seuraa työn etenemistä ja lopputulosta.

2 TYÖVAATE

2.1 Mikä on työvaate?

Työvaate tarkoittaa vaatetta, jota käytetään työssä, työnteossa ja työpaikalla. Riippuen työnkuvasta ja toimialasta myös lainsäädäntö on asettanut vaatimuksia tietynlaisen työvaatteen käyttämiseksi. Työvaate on asuste, joka suojelee eri työnkuvan riskeiltä ja vaaroilta, kuten esimerkiksi liialta, kemikaaliaineilta, märältä tai eri lämpötiloilta. Työvaate on usein myös tietyn ammatin tunnusmerkki. Työvaatteen kuuluu olla helposti puhdistettava, sopivan kokoinen ja turvallisuutta tuova. Työn haittoja lieventävä työvaate on toimiva ratkaisu työnkuvaan ja työvaatteella täytyy pystyä tekemään tarvittavat työliikkeet.

(Työterveyslaitos, 1996, s. 19)

Työvaatteet ovat ammattikohtaisesti suunniteltuja vaatteita, jotka tarjoavat suojausta, tunnistettavuutta ja ammattiylpeyttä. Ne erottuvat tavallisista vaatteista niiden suunnittelun, materiaalien ja käyttötarkoituksen perusteella. Työvaatteita käytetään monenlaisissa ammateissa, kuten terveydenhuollossa, rakennusalalla, palvelualoilla ja monissa muissa tehtävissä, joissa vaaditaan erityistä suojausta tai yhtenäistä ammatti-ilmettä.

(Työterveyslaitos, 1996, s. 18)

Työvaatteista on säädetty Suomen lainsäädännössä (Kuva 2). Työvaatteiden vaatimuksista on määritelty tarkemmin työturvallisuuslain 20 ja 21 pykälissä. Niiden perusteella työnantajan on tarjottava työntekijöille asianmukaiset työasut, kun työn luonne tai olosuhteet sitä edellyttävät, jotta voidaan minimoida tapaturmien ja sairastumisten riski. Laki korostaa, että työvaatetuksen tulee olla sellaista, ettei se aiheuta turvallisuusriskiä työntekijälle. Tämä

säännös tukee turvallisen työympäristön luomista, jossa työntekijöiden fyysinen suojaus on etusijalla vaaratilanteiden ehkäisemiseksi. (Työterveyslaitos, 1996, s. 21)

Terveys ja turvallisuus työvaatteessa on tärkeää. Työssä suojaavien vaatteiden suunnittelussa ja niiden valmistuksessa pitää huomioida, että niitä käytettäessä työnteko on ergonomista, suojausaste on korkein mahdollinen ja vaatetus vastaa eri turvaluokituksia vaarojen mukaan. On tärkeää, että suojavaatteet eivät aiheuta riskejä tai epämukavuutta käyttäjälleen ennakoitavissa olevissa tilanteissa. Ne tulee suunnitella käyttäjäystävällisiksi ja tarjoamaan tehokasta suojaa. Lisäksi käyttöön tulee liittää valmistajan antamat selkeät ohjeet suojavaatteen oikeaoppisesta käytöstä. (Työterveyslaitos, 1996, s. 21,23)

Kuva 2. Työvaate

2.2 Millaisia työvaatteita on?

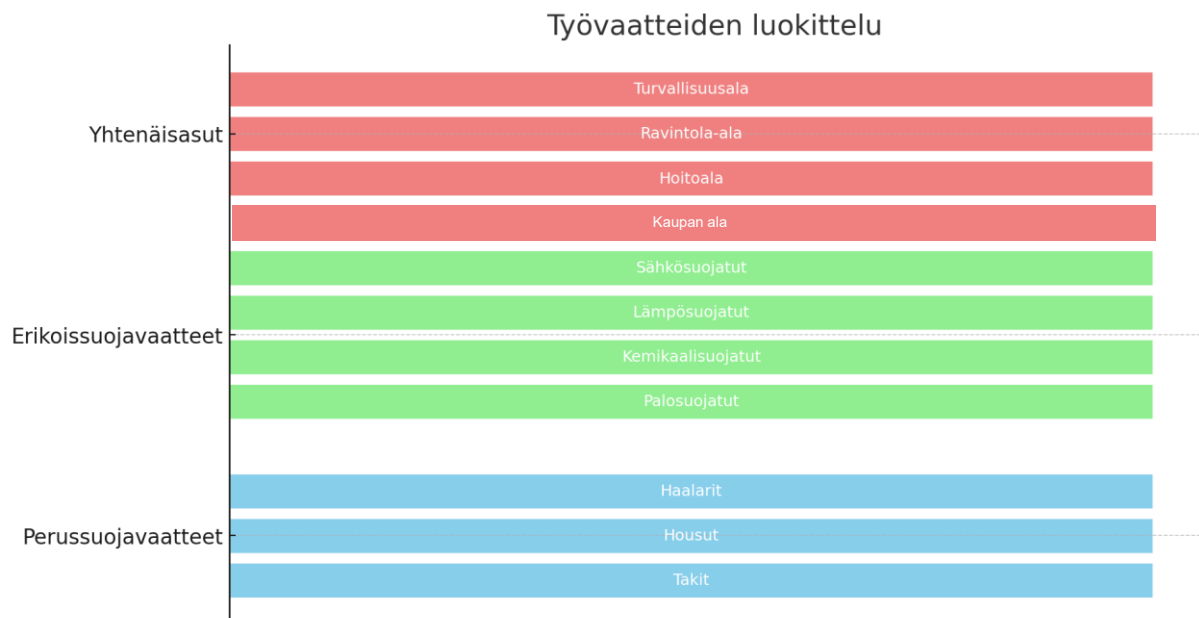
Työvaatteiden suunnittelussa ja valinnassa korostuu niiden kyky suojata käyttäjäänsä työssä esiintyviltä vaaroilta. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi suojaa kemikaaleilta, infektioilta, mekaanisilta vaaroilta tai sääolosuhteilta. Erityistä huomiota kiinnitetään myös työvaatteiden näkyvyyteen ja heijastavuuteen erityisesti niissä ammateissa, joissa työskennellään liikenteen seassa tai muissa vaativissa olosuhteissa. Standardi EN ISO 13688 määrittelee suojavaatetuksen yleiset vaatimukset, jotka sisältävät materiaalien värin, heijastavuuden ja vaatteen pinta-alan minimivaatimukset eri näkyvyysluokissa. (Työterveyslaitos, n.d)

Työvaatteiden materiaalit valitaan niiden suojaavien ominaisuuksien ja käyttötarkoituksen mukaan (Kuva 3). Materiaalivaihtoehtoja ovat esimerkiksi kudottu kangas, neule, sateenpitävä tai palosuojattu materiaali. Materiaalien valinnassa otetaan huomioon myös käyttäjän mukavuus ja työvaatteiden kestävyys. Kemikaaleilta ja infektioilta suojaavat työvaatteet voivat olla tyypiltään kaasu-, neste-, roiske- tai pölytiiväitä ja niiden tarkoitus on suojata käyttäjän ihoa sekä kehoa. (Työterveyslaitos, n.d)

Työvaatteet eivät ainoastaan suojaa käyttäjiään, vaan myös viestittävät ammatti-identiteettiä. Ne kertovat kantajansa ammatista, asemasta ja työnantajasta, mikä on tärkeää esimerkiksi terveydenhuollossa, missä potilaan on voitava tunnistaa hoitava henkilökunta. Työvaatteet voivat myös lisätä työntekijöiden yhteenkuuluvuuden tunnetta ja ammattiyllpeyttä. (Tehy, 2017)

Palvelualoilla, kuten kaupan ja ravintola-alalla, työnantajat ovat tyypillisesti velvollisia hankkimaan työntekijöilleen työasut. Työehtosopimukset määrittävät usein, että työnantajan on kustannettava työvaatteet ja huolehdittava niiden huollosta esimerkiksi hoitamalla peseminen tai antamalla työntekijöille pesuainetta säännöllisesti. (Pam, 2023)

Kuva 3. Työvaatteiden luokittelu

Suojavaatteet on suunniteltu tarjoamaan työntekijöille suojaa erilaisilta vaaroilta, jotka liittyvät heidän työhönsä. Suojavaatteet voidaan jaotella useisiin ryhmiin sen mukaan, millaista

suoja ne tarjoavat. Tein jaottelun kolmesta yleisestä suojavaateryhmästä ja esimerkkejä niitä käyttävistä ammattialoista.

1. Perussuoja-vaate. Kemikaalisuoja-vaatteet on suunniteltu suojaamaan käyttäjiään kemikaalien aiheuttamilta vaaroilta, kuten roiskeilta, höyryiltä, pölyltä ja nesteiltä. Niitä käytetään ammateissa, joissa altistutaan vaarallisille kemikaaleille. Kemikaalisuoja-vaatteita käyttävät kemianteollisuus, maalaus ja pinnoitus, siivous ja jätehuolto sekä laboratoriotyö. (Työterveyslaitos, n.d.)
2. Erikoissuoja-vaate. Lämpö- ja palosuoja-vaatteet on suunniteltu suojaamaan käyttäjiään avotulen, korkeiden lämpötilojen ja kuumien nesteiden aiheuttamilta vaaroilta. Näitä vaatteita käytetään erityisesti ammateissa, joissa työskennellään tulen tai korkeiden lämpötilojen lähellä. Ammattialoja, joissa lämpö- ja palosuoja-vaatteita käytetään, ovat pelastuspalvelu ja palomiehet, metallurgia ja valimotyö, hitsaajat ja teräksen käsittelijät sekä sähköasentajat. (Työterveyslaitos, n.d.)
3. Leikkaus- ja pistosuoja-vaatteet tarjoavat suojan terävien esineiden, kuten veitsien, lasin ja metallinpalojen aiheuttamilta vammoilta. Tämä suojavaateryhmä on tärkeä ammateissa, joissa työskennellään säännöllisesti terävien tai pistävien esineiden kanssa. Leikkaus- ja pistosuoja-vaatteiden käyttäjiä ovat teollisuudenkäsittely, keittiön ravintola-ala, kirurginen terveydenhuolto ja jätehuolto ja kierrätysalan työntekijät. (Työterveyslaitos, n.d.)

Kukin näistä suojavaateryhmistä kattaa laajan kirjon erilaisia muitakin ammattialoja, joissa työntekijöiden turvallisuus on ensisijaisen tärkeää. Suoja-vaatteiden käyttö vähentää merkittävästi työtapaturmien ja ammattitautien riskiä, mikä edistää turvallista ja terveellistä työympäristöä.

On myös ammattiryhmiä, missä työvaatetta ei tarvitse luokitella suojavaatteeksi. Työvaatteet, jotka eivät ole erityisesti suunniteltu suojaamaan vaaroilta, ovat yleisiä monilla aloilla, joissa vaatteiden pääasiallinen tarkoitus on identiteetti, ammattikuvan ylläpito, siisteys tai yhtenäisen brändi-ilmeen luominen. Näissä tapauksissa työvaatteet eivät välttämättä tarjoa fyysistä suojaa, mutta ne voivat edistää työntekijöiden ammatillista ulkonäköä ja auttaa asiakkaita tunnistamaan henkilökunnan. (Työterveyslaitos, n.d.)

Tässä muutamia esimerkkejä ammattiryhmistä, joissa työvaate ei tyypillisesti ole suojavaate:

1. Palvelualan työntekijät, ravintola- ja hotellialan henkilökunta, kuten tarjoilijat, baarimikot ja vastaanottovirkailijat, vähittäismyynnin työntekijät, kuten kaupan myyjät ja kassahenkilöstö
2. Hallinnolliset työntekijät, toimistohenkilökunta ja liiketyöntekijät, joille saatetaan määrätä yrityksen logolla varustettuja kauluspaitoja tai neuleita yritysilmeen yhtenäistämiseksi
3. Asiakaspalvelu- ja etulinjan työntekijät, lääkärit, hoitoala mm. sairaanhoitajat (vaikka voi olla antimikrobinen pinnoitus kankaassa), apteekin työntekijät, pankkivirkailijat ja muut etulinjan työntekijät, jotka käyttävät yrityksen väreissä ja logoilla varustettuja vaatteita edustaakseen yritystä ja ollakseen helposti lähestyttäviä asiakkaille
4. Lentohenkilökunta, lentoemännät ja stuertit, joiden työasut on suunniteltu edustaviksi ja ammattimaisiksi, mutta eivät yleensä tarjoa fyysistä suojaa
5. Koulutus- ja opetushenkilöstö, opettajat ja muu koulutusalan henkilökunta, jotka saattavat käyttää tiettyjä asusteita ammatillisen ilmeen ylläpitämiseksi, mutta joiden vaatteet eivät ole suojavaatteita. Usein koulutus- ja opetushenkilöstöllä on käytössä omat vaatteet. (Työterveyslaitos, n.d.)

Vaikka näissä ammattiryhmissä työvaatteet eivät ole suojavaatteita, ne ovat tärkeä osa ammatti-identiteettiä, asiakaspalvelua ja yrityksen brändin edustamista.

(Työterveyslaitos, s. 19)

2.3 Työvaatteiden historiaa terveydenhoitoalalta

Suomessa apteekkityövaatetuksesta ja sairaanhoitajien työvaatetuksesta tutkimusta on julkaistu vähän. Työvaatetuksen historia kertoi paljon yhteiskunnan, ammattien ja muodin muutoksista. Työvaatteet olivat alusta asti tärkeä osa ammatillista identiteettiä, turvallisuutta ja työyhteisön yhtenäisyyttä. Niiden kehitys heijasti myös laajempia kulttuurisia ja sosiaalisia muutoksia.

Suomessa sairaanhoitajien työvaatetus oli pitkän kehityksen tulosta, joka oli vaihdellut tiukoista hygieniavaatimuksista, yhteiskunnallisen aseman ilmentämiseen ja muotivirtausten heijastumiseen. Kun sairaanhoitajien koulutus alkoi Suomessa 1870-luvulla, työvaatetukselle asetettiin tiukkoja vaatimuksia vasta vuonna 1903. Työasu oli valkoinen pusero ja maahan asti yltävä hame. Paidan hihansuita pystyi säätämään ja paidassa oli kovetettu kaulus. Työasu edusti hygieenisyyttä ja lämmitti käyttäjänsä. (Niilekselä, 2015, s. 14)

Valkoinen väri symboloi puhtautta. Vuonna 1911 sairaanhoitajien työvaatetus määrättiin yhtenäistettäväksi, mikä merkitsi suurta askelta kohti ammattikunnan yhtenäistä ilmettä. Luilla tuettu korsetti oli sairaanhoitajien univormussa 1912 asti. (Niilekselä, 2015, s. 15)

Työvaatteet olivat 1900-luvun alkupuolella usein valkoisia, vyöllä varustettuja leninkejä, ja niissä näkyi ajan muotivirtaukset. Esimerkiksi 1920-luvulla, jazz-musiikin ja naisen aseman muutoksen myötä, sairaanhoitajan univormu muuttui yksinkertaisemmaksi ja lyhyemmäksi, mikä herätti keskustelua soveliaisuudesta ja ammatti-imagon säilyttämisestä. Muutokset heijastivat laajempia yhteiskunnallisia ilmiöitä, mutta muodin vaikutukset työvaatetukseen jäivät lyhytaikaisiksi, ja 1930-luvulle tultaessa univormut palasivat konservatiivisempaan suuntaan (Kuva 4). (Niilekselä, 2015, s. 16)

Kuva 4. Museovirasto, 1932, sairaanhoitajia.

Sairaanhoitajien ja apteekkityöntekijöiden työvaatetus oli samaa tyyliä vuosina 1930–1970 (Kuva 5 ja 6). Sairaanhoitajilla ja apteekissa työskentelevillä oli pitkät kellomaiset valkoiset leningit, jotka ylsivät polvien alapuolelle. Mekon yläosasta löytyi hihallinen ja hihaton esiliinaversio.

Työvaatetus alkoi muuttua 1960- ja 1970-lukujen aikana värikkäämmäksi ja yksilöllisemmäksi, mikä heijasti yhteiskunnan ja ammattikunnan sisäisiä muutoksia. Vuonna 1978 Sairaalaliitto päätti, että virka-asuista luovutaan ja työnantaja tarjoaa henkilökunnalle yhtenäisen työvaatetuksen. Tämä muutos merkitsi suurta askelta kohti modernimpaa ja käytännöllisempää lähestymistapaa työvaatetukseen sairaanhoidon alalla. (Niilekselä, 2015, s. 19)

Kokonaisuudessaan työvaatetuksen kehitys kuvasti yhteiskunnallisia arvoja, ammattikunnan sisäisiä hierarkioita ja muotivirtauksia. Työvaatteet eivät olleet vain suojaa tuovia tai ammattitunnuksia, vaan ne olivat myös tapa ilmaista itseään arvokkaassa työssä, jotka kehittivät ammattilypeyttä ja lisäsi tasa-arvoa sekä yhteenkuuluvuuden tunnetta työelämässä. (Niilekselä, 2015, s. 20)

Kuva 5. Museovirasto, Lindroos, 1969, Sairaanhoidajan leninki.

Kuva 6. Museovirasto, 1965, Apteekki työntekijöiden leninkejä. Naisilla mekon yksityiskohtia mm. hihoissa upslaaki, napitus edessä, isot taskut ja pystykaulus.

Historian muutokset ja vaikutteet näkyvät apteekeissa työskentelevien työvaatetuksessa nykypäivänäkin. Ajan henki työasussa, naisellisuus, istuvuus ja takkien yksityiskohdat nousevat esille nykypäivänkin apteekki työvaatteissa. Esimerkiksi apteekkityötakeissa hihan upslaaki on pysynyt suosiossa. Upslaaki on housun lahkeen tai hihan päähän ommeltu käänne.

Työasut ovat kokeneet vuosikymmenissä muutoksia lähes täysin housuihin ja pitkään muotoilevaan työtakkiin. Sairaanhoidon työvaatetus on kuitenkin ottanut ison muutoksen viime vuosikymmeninä ja siellä työvaatetus on muovautunut koko ajan enemmän trendin mukaisesti arkisempaa T-paitaa rinnastettavaksi työpaidaksi eri kangasvärein ja kankeista puuvillapolyesteri suojavaatekankaista ilman elastaania on luovuttu materiaali kehityksen edetessä joustavaksi ja rennoksi työasuksi.

2.4 Apteekki- ja hoitoalan ammattiasu

Rinnastin työssäni apteekkien ammattiasut hoitoalan työvaatteisiin, kuten sairaanhoitajien työvaatetukseen. Sairaanhoitajien ja apteekkityöntekijöiden työvaatetuksen yhtäläisyyksiä voi perustella useilla tekijöillä, jotka liittyivät ammattien historiaan, vaatetuksen funktioon ja ulkoiseen ilmeeseen.

Historiallisesti molempien ammattien työvaatetus oli kehittynyt vastaamaan aikansa vaatimuksia sekä funktionaalisuuden että ammattikunnan arvostuksen näkökulmasta. Sairaanhoitajien työvaatetus oli muuttunut vuosikymmenten saatossa tartuntatautien asettamista tiukoista hygieniavaatimuksista kohti yhtenäistä ja ammatillista ilmettä, joka heijasti hoitotyön arvostusta. Apteekkareiden työskentely apteekkiluvan saaneissa liikkeissä edellytti ammattitaitoa ja luotettavuutta terveyden edistämässä, mikä heijastettiin myös ammatilliseen pukeutumiseen.

Funktionaalisuuden kannalta sekä sairaanhoitajien että apteekkarien työvaatetuksen täytyy vastata tiukkoihin hygieniavaatimuksiin. Työvaatteiden tulee olla puhtaita, helposti pestäviä ja vaihdettavia, jotta voidaan varmistaa sekä työntekijöiden että asiakkaiden terveys ja turvallisuus. Molemmilla aloilla korostetaan puhtauden ja hygieniastandardien mukaisia työvaatteita osana ammattitaitoista ja vastuullista toimintaa.

Ulkoisen ilmeen osalta sekä sairaanhoitajat että apteekkarit ovat ammattikuntia, jotka edustavat terveydenhuollon sektoria. Ammatillinen ja siisti ulkoasu on tärkeä sekä potilaiden että asiakkaiden luottamuksen saavuttamiseksi. Kummallakin on tärkeä ammatti-identiteetti,

joka edustaa kansalle hoitoapua, terveyden edistämistä ja lääkinällistä arvokkuutta. Työvaatetus viestii ammattitaidosta ja kuulumisesta tiettyyn ammattikuntaan, ja se auttaa erottamaan ammattilaiset muista henkilöistä työympäristössä. Molempien ammattien työvaatteet ovat kehittyneet vastaamaan paitsi käytännön tarpeita myös edustamaan ammattikunnan arvoja ja historiaa.

Hoitoalan ja apteekkien työvaatteiden funktionaalisuus ja materiaalivaatimukset heijastavat näiden ammattien ainutlaatuisia tarpeita, erityisesti korkeiden hygieniavaatimusten ja ammattikuvan ylläpidossa. Työvaatteiden on oltava paitsi kestäviä ja mukavia, myös helppoja huoltaa ja puhdistaa, mikä on keskeistä infektioiden hallinnassa ja potilasturvallisuuden varmistamisessa.

Hoitoalan työvaatteet suunnitellaan yleensä kestäväksi korkeita pesula- ja teollisen pesun vaatimuksia, jotta ne säilyttävät hygieenisyytensä käytössä. Materiaaleiksi valitaan usein sellaisia, jotka kestävät korkeita lämpötiloja ja kemiallista puhdistusta ilman, että vaatteiden laatu kärsii. Työvaatteet tulee pestä vähintään 60 asteessa, niiden tulee kestää enintään 150 asteen silityslämpötilaa ja kemiallista pesua.

Valkoisen värin valinta hoitoalan ja apteekkien työvaatteissa liittyy perinteisesti puhtauden ja steriiliyden symboliikkaan. Valkoinen väri ei ainoastaan viesti ammattimaisuudesta ja luotettavuudesta, vaan myös helpottaa likaantumisen havaitsemista, mikä on tärkeää infektioiden ehkäisyssä. Valkoinen väri heijastaa valoa paremmin kuin tummat värit, mikä voi myös parantaa käyttäjän näkyvyyttä tietyissä työympäristöissä.

Kuitenkin nykyaikaisissa apteekki- ja hoitoalan työvaatteissa nähdään yhä useammin myös muita värejä ja malleja, jotka vastaavat nykyajan vaatimukseen työvaatteiden esteettisyydestä ja henkilökunnan identiteetin ilmentämisestä. Värien ja mallien monipuolistuminen mahdollistaa työvaatteiden räätälöinnin vastaamaan yksittäisen työyhteisön tarpeita ja brändi-ilmettä samalla, kun keskeiset vaatimukset hygieniasta ja toiminnallisuudesta pidetään etusijalla.

Työvaatteet ovat usein jäykemmistä kangasmateriaaleista tehtyjä, koska ne mielletään kestäviksi hoitoalan ja apteekkien käytössä. Trendimuutokset materiaaleissa eivät ole yhtä vauhdikkaita kuin sesonkivaatetuksessa. Ultrapikamuodin verkkokaupat markkinoivat esimerkiksi värikkäitä ja joustavasta kankaasta tehtyjä hoitoalan vaatteita, mutta kangaslaadusta ja kestävydestä tai pesukriteerien vaatimuksista ei voi varmistua.

Työvaatteissa on tarve varmistaa vaatteiden pitkäikäisyys, laatu, helppohoitoisuus ja työvaatteiden kyky kestää toistuvaa pesua korkeissa lämpötiloissa ilman, että vaatteet menettävät muotonsa tai värinsä. Tällaiset materiaalit tukevat terveydenhuollon ammattilaisten päivittäistä työtä tarjoten sekä toiminnallisuutta että mukavuutta.

Käyttömukavuus on yksi tärkeä ominaisuus työvaatteessa. Työvaatteen käyttömukavuuteen pitää ottaa huomioon eri ominaisuuksia kuten vaatteen malli, vaatteen koko, joustavuus ja taipuisuus, vaatteen paino sekä käytännöllinen pukemisen ja riisumisen helppous. (Työterveyslaitos, 1996, s. 91)

3 TOIMEKSIANTAJAYRITYS JA APTEEKKITYÖTAKKI

3.1 Toimeksiantaja yritys Scanpoint Oy

Vuonna 1986 perustettu Scanpoint on vakiinnuttanut asemansa kotimaisten ammattiasujen laadukkaana valmistajana. Yritys mullisti 1980-luvulla apteekkityöasujen maailman Suomessa tuomalla värikkyttä perinteisiin valkoisiin asuihin ja edistämällä työasujen kehitystä kohti moderneja ja tyylikkäitä vaihtoehtoja. Asiakkaille tarjotaan mahdollisuus räätälöidä omat työtakkinsa – valita mallit, värit ja yksityiskohdat. Työasujen kankaat tehdään Euroopassa, tuotanto ja ompelutyö tapahtuu Suomessa korostaen suomalaista ammattitaitoa ja kotimaisuutta. Scanpointille tärkeitä arvoja ovat kotimainen tuotanto, vastuullisuus, kestävyys, laadukkaat materiaalit ja henkilökohtainen asiakaspalvelu. (Scanpoint, n.d.)

Scanpoint muuttui vuonna 2019 perheyrityksestä osakeyhtiöksi, ja on siitä lähtien jatkanut kasvuaan. Yrityksen toiminnan ytimessä ovat olleet kotimaisuus, korkealaatuisten materiaalien käyttö ja huolellinen työnjälki, kuten kaksoistikkaukset sekä erinomainen asiakaspalvelu. Yritys on ylpeä vuonna 2014 sopimastaan brändikumppanuudesta Apteekkariliiton kanssa. Scanpoint on siitä lähtien tarjonnut ajattomia ja monipuolisia Apteekki-brändiasuja verkkokaupassaan. Lisäksi yritys palvelee Avainapteekkiketjua ja muita ketjukumppaneita suunnittelemalla heille erityisiä mallistoja, jotka vastaavat asiakkaiden tarpeita. (Scanpoint, n.d.)

Vastuullisuuden näkökulmasta Scanpointin sitoutuminen kotimaisuuteen ja laadukkaisiin materiaaleihin korostaa kestävän kehityksen periaatteita. Yritys tukee paikallista tuotantoa ja työllisyyttä. Samalla se tarjoaa kuluttajille mahdollisuuden hankkia laadukkaita ja kestävästi valmistettuja työasuja. Henkilökohtaisen asiakaspalvelun ja räätälöityjen vaihtoehtojen kautta

Scanpoint edistää myös pitkäikäisten ja arvostettujen tuotteiden kulutusta, mikä vähentää ympäristövaikutuksia ja tukee vastuullista kulutusta. (Scanpoint, n.d.)

3.2 Apteekkityötakit Scanpoint Oy:ssä

Scanpoint Oy on etabloitunut kotimaisen laadun ja innovaation tekijäksi apteekkialan työvaatteissa suunnittelemalla kolme erilaista työvaatemallistoa. Yhteistyössä Suomen Apteekkariliiton kanssa kehitetty Apteekki-mallisto muodostaa mallistojen keskiön. Mallisto sisältää perinteisen valkoisen takin ja liivin, joita koristavat vihreät ja harmaat yksityiskohdat. Apteekkariliiton vihreä risti -symboli ylätaskussa edustaa yhtenäistä ja ammattimaista ilmettä. Tarjolla on kahdeksan erilaista yläosavaihtoehtoa sekä housu- ja hamevaihtoehdot, jotka mahdollistavat kokonaisvaltaisen asukokonaisuuden rakentamisen. (Scanpoint, n.d.)

Scanpointin tuotevalikoimaan kuuluu myös Avainapteekeille suunnattu oma mallisto, joka kattaa sekä lyhyitä että pidempiä takkeja naisille ja miehille. Tämä mallisto tarjoaa takin pohjaväriksi valkoisen tai grafiitinharmaan sävyn. Valikoimassa on sekä kauluksettomia että kauluksellisia takkeja, joiden hihat ovat lyhyet tai puolipitkät. Tämä mahdollistaa valinnanvaraa erilaisten käyttäjien tarpeisiin.

Point-mallisto on luotu tarjoamaan henkilökohtaisesti asiakkaille mahdollisuuden suunnitella täysin yksilöllisiä työasuja, valiten eri pohjavärejä työvaatteille, työtakkien somisteille ja koristenauhoille. Takkimallit ovat suunniteltu eleganttius ja istuvuus edellä. Työtakkimalleja on useita eri vaihtoehtoja ja työvaatteet ovat nimetty eri naisten nimien mukaan. Räättälöintimahdollisuus antaa tilaisuuden luoda työasu, joka vastaa tarkasti asiakkaan toiveita ja yhteenkuuluvuutta tietyn brändi-ilmeen kanssa. Suunnitteluprosessi tapahtuu yhteistyössä Scanpointin asiantuntijoiden kanssa. (Scanpoint, n.d.)

Scanpointin visio on tarjota apteekkialan ammattilaisille kestäviä työvaatteita, jotka eivät ainoastaan ole toiminnallisia ja mukavia, vaan myös esteettisesti houkuttelevia. Tavoitteena on tukea ammatti-identiteettiä ja vastata korkeimpiin kotimaisiin laatustandardeihin. Tutustuminen Scanpointin tarjontaan osoittaa, kuinka yritys pyrkii vastaamaan apteekkityöntekijöiden päivittäisiin ja moniasteisiin vaatimuksiin kaikille käyttäjille apteekkialalla Suomessa. Scanpoint haluaa vastata asiakkaan henkilökohtaisiin mieltymyksiin laajasti. Kymmenien vuosien kokemuksella Scanpoint on löytänyt asiakkaille suosittuja malleja ja on kehittänyt työvaatteita nykypäivään monipuolisesti tarjoten erilaisia värimaailmoja asuihin, monia kaulus- ja dekolteevaihtoehtoja sekä useita naisellisia leikkauksia ja muotokieltä työtakin näyttäviä yksityiskohtia unohtamatta. Scanpoint tekee

jatkuvasti kehitystyötä työvaatteisiin tutkimalla nykypäivän materiaaleja ja kehittämällä mahdollisimman käytännöllisiä, elegantteja, kauniisti istuvia työvaatteita apteekkeille, jotka edistävät ammattikuvaa ja lisäävät työmuokavuutta. (Scanpoint, n.d.)

Scanpoint haluaa edistää vastuullisuutta tekstiilialalla tarjoamalla työvaatteille huolto- ja korjauspalvelua. Yritys haluaa pidentää valmistamiensa asujen elinkaarta mahdollisimman pitkäksi vaihtamalla esimerkiksi vetoketjun, kuluneen nepparin tai useiden käyttövuosien jälkeen irtoavan taskun suun. Pienillä vastuullisilla toimilla on iso merkitys isossa kuvassa maapallon kannalta.

3.3 Toimeksiantaja yrityksen toive suunnittelussa

Scanpointilla on jatkuva halu kehittyä ja uudistaa ammattiasuja käyttäjätarve edellä. Trendien vaihtuvuus on hitaampaa kuin muodin kausivaihtelut, mutta uusia työvaatteita pitää jatkuvasti olla työn alla. Nyt nousevana kiinnostuksena ammattiasuissa on joustavuuden ja käyttömukavuuden ihannointi, vaikka toisaalta halutaan pitää samalla perinteistä kiinni. Viime vuosina on paljon kysytty joustoa sisältäviä työasuja.

Scanpoint haluaa AL-mallistoon joustavan naisten työtakkimallin asiakkaiden saataville. Jo pitkään jatkunut muutostrendi työvaatetuksessa on ollut sellainen, jossa työntekijät kaipaavat käyttömukavuutta työvaatteilta. Joustavat kangasmateriaalit lisäävät sitä huomattavasti. Scanpointin asiakkaat arvostavat yhä enemmän työvaatteita, jotka eivät rajoita liikkeitä, vaan mahdollistavat vapaan ja luonnollisen liikkumisen työssä. Joustavan materiaalin suosion kasvu työvaatteissa on selkeä trendi, joka vastaa nykyaikaisen työelämän muuttuviin vaatimuksiin ja työntekijöiden kasvaviin odotuksiin. Työvoiman demografiset muutokset ovat nykypäivää ja sille on mahdollistettava monipuolisia ratkaisuja. Scanpoint toivoo myös, että työtakin tekovaiheita voisi helpottaa, jos mahdollista.

Työvoiman monimuotoisuus on lisääntynyt, ja työpaikat palvelevat nyt laajaa kirjoa eri kokoisia ja muotoisia ihmisiä. Joustavat materiaalit mahdollistavat paremman ja monipuolisemman istuvuuden eri vartalotyypeille, mikä tekee saman työvaatemalliston käytöstä käytännöllisempää monenlaisille käyttäjille. Esteettisyys ja ammatillinen ilme naisten apteekkityötakeissa on säilytettävä. Vaikka mukavuus ja toiminnallisuus ovat tärkeitä ominaisuuksia, työvaatteiden tulee myös näyttää hyvältä ja edustavalta. Joustavat materiaalit mahdollistavat tyylikkää, muotoillut ja istuvat vaatteet, jotka parantavat ammatti-identiteettiä ja yhtenäistä ilmettä. Scanpoint halusi AL-mallistoon naisten työtakkimalleja, jossa olisi

lisääntynyt käyttömukavuus ja joustava ominaisuus purkamisen ja päivittäisen työskentelyn lisätueksi.

3.4 Apteekkityötakin ominaisuudet

Scanpointin AL-mallisto on suosituin, koska sen tuotteet ovat edullisimpia kuin muut mallistot. Työtakit ovat valkoisia vihreillä yksityiskohdilla, niihin saa brodeerattuna Apteekkariliiton ristin ja soveltuvat väljyyksiltään ja leikkauksiltaan usealle eri vartalotyypille. Mallistossa on useita vaihtoehtoja, joista suosituimpia ovat naisten T100 pystykaulus takkimalli ja T101 paitakaulus takkimalli (Kuva 7 ja 8).

Kuva 7. ja 8. Scanpoint, 2024, Naisten pystykaulustakki T100 ja naisten paitakaulustakki T101

Apteekkityötakissa on otettava huomioon useita ominaisuuksia mitä takin käyttäjä apteekissa työskennellessä pääsääntöisesti haluaa työtakissa olevan (Kuva 9). Scanpointilla on laaja valikoima erilaisia työtakkeja. Naisten apteekkityötakin suunnittelussa huomioitavat ominaisuudet vaikuttavat merkittävästi työvaatteen kestävyYTEEN, käytännöllisyyteen, mukavuuteen ja ammatilliseen ilmeeseen. Seuraavaksi käydään läpi apteekkityötakin ominaisuuksia, ja mikä merkitys niillä on työtakissa.

Kaulus tuo tyyliä ja ryhtiä takin ulkoasuun. Kaulus tuo takkiin siistin ja ammattimaisen ilmeen. Se suojaa myös kaulan aluetta roiskeilta ja auttaa pitämään aluskerrastoa piilossa, mikä lisää työasun esteettistä viehättävyyttä. Apteekkityötakissa pystykaulus on suosituin kaulusmalli. Apteekkityötakeissa on mahdollista saada pystykaulus, paitakaulus tai ilman kaulusta.

Naiset haluavat pääsääntöisesti aina lyhythihaisen mallin. Lyhyet hihat parantavat liikkuvuutta ja viilentävät, mikä on erityisen tärkeää lämpimässä työympäristössä tai fyysisesti vaativissa työtehtävissä. Valkoinen pitkähiha myös kuluu ja on herkkä likaantumiselle. Valkoinen kangas ei pysy useita vuosia kirkaana kyynärtaipeen alapuolelta, koska hihat osuvat ja hinkkaavat päivittäin pöytää vasten ja osuu herkemmin joka paikkaan, jolloin kestävämpi ratkaisu on lyhythiha.

Työtakissa suosituin kiinnitysmalli on painonapit, mutta mallistoissa on myös vetoketju kiinnityksellä olevia työtakkeja. Lähtökohtaisesti työntekijät pitävät painonapeilla olevaa kiinnitystä kestävämpänä ja tyylikkäämpänä vaihtoehtona. Työtakki painonappikiinnityksellä on myös helposti ja nopeasti puettava, riisuttava ja kätevä vaihtoehto pitää takkia auki, mikä on hyödyllistä kiireisissä työtilanteissa.

Isot ja monipuoliset taskut ovat välttämättömiä ominaisuuksia työtakissa, koska työntekijöillä on paljon erilaisia työvälineitä, joiden tulee mahtua taskuihin työpäivän aikana. Työtarvikkeita taskuissa voi olla erilaiset henkilö- ja kulkukortit, kynät, luettelot, muistiinpanovälineet, puhelin ja pakkauksien avaaja. Työtakeissa on aina 3–4 taskua – 1–2 ylätaskua ja kaksi alataskua. Taskut lisäävät työtakin toiminnallisuutta ja tehostavat työskentelyä.

Takeista on saatavilla eri pituuksia – käyttäjän pituuden ja mieltymyksen mukaan. Eri pituudet mahdollistavat henkilökohtaisen mukautumisen eri työtehtäviin ja henkilökohtaisiin tarpeisiin, joko lisää suojaa tai suurempaa liikkumavapautta tarjoten. Suosituin pituus eli lyhyt takki on ulottuu takapuolen alapuolelle. Seuraava on $\frac{3}{4}$ mitta, johon lisätään 10 cm. Pitkä malli yltyy polven seutuville. Takin helmassa sivuilla on halkio. Halkio helpottaa istumista ja kumartumista, mikä on välttämätöntä monissa farmaseuttisissa toimenpiteissä.

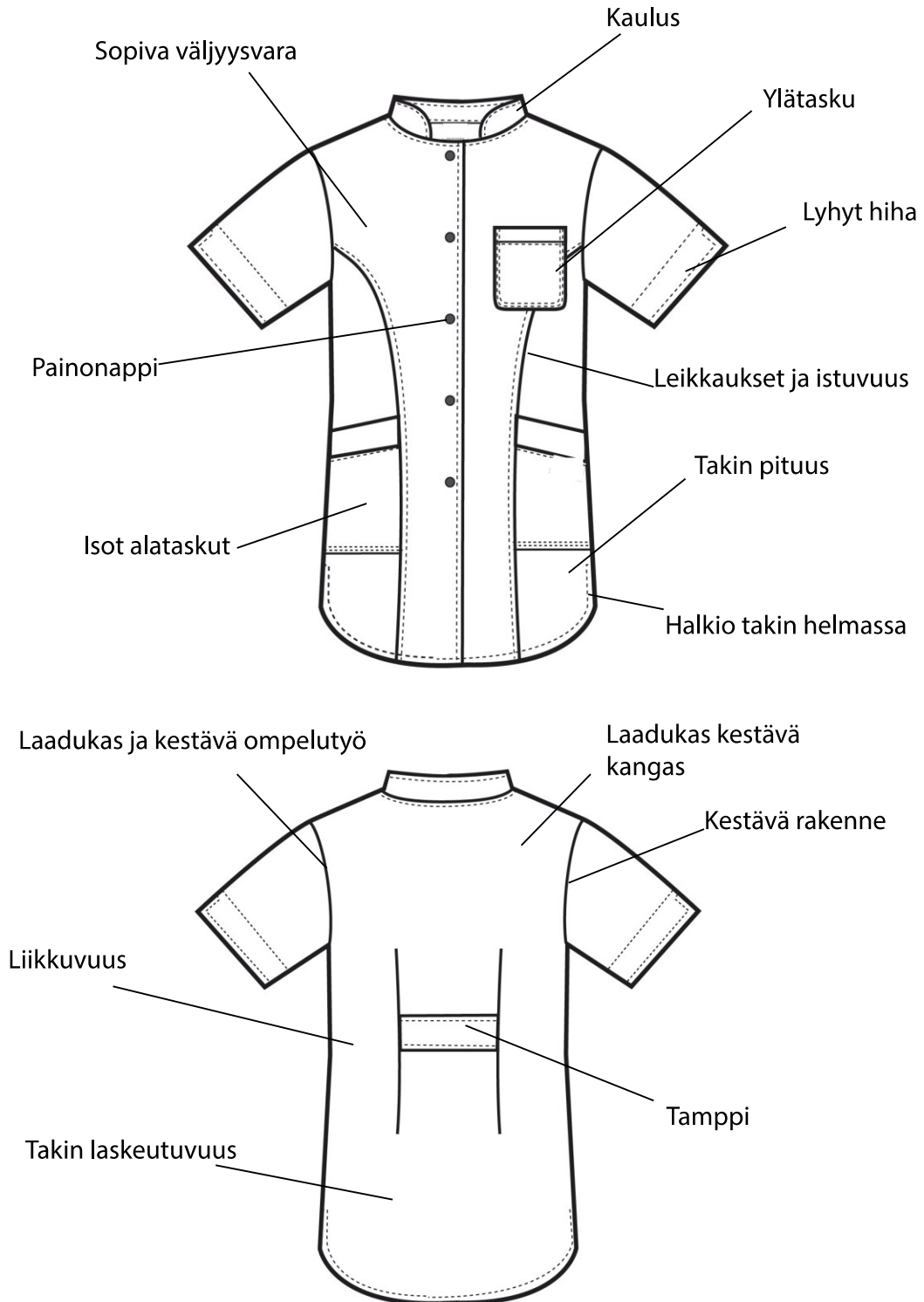
Kestävä rakenne, kaksoistikkaus ja laadukas ompelutyö ovat työtakkien kulmakiviä. Kestävä rakenne varmistaa, että takki kestää jatkuvaa käyttöä ilman, että se menettää muotoaan tai toiminnallisuuttaan. Tarkka ja laadukas ompelujälki takaa vaatteiden pitkäikäisyyden ja kestävyden, mikä on tärkeää päivittäisessä käytössä ja toistuvissa pesuissa.

Apteekkityöntekijöille väri ja yksityiskohdat ovat merkityksellisiä, jotta he erottuvat ja asiakkaat huomaavat työntekijät selkeästi. Brändi-ilmeen yksityiskohdat, kuten logot sekä terenuhan ja somisteiden värit, vahvistavat apteekin identiteettiä ja edistävät ammattimaista ilmettä.

Naiselliset leikkaukset ja työtakin istuvuus ovat tärkeitä muotoilun yksityiskohtia käyttäjille. Muotoillut leikkaukset korostavat naisellista siluettia. Samalla ne varmistavat, että takki istuu mukavasti ja tukee liikkumista. Hyvä istuvuus lisää käyttömukavuutta ja itsevarmuutta. On tärkeää, että jokainen käyttäjä löytää sopivan väljyyssvaran työtakissaan, jossa työskentelevät useita tunteja päivässä. Riittävä väljyys takaa, että työtakki ei rajoita liikkeitä, kuten kumartumista tai käsien nostamista, mikä on tärkeää apteekin päivittäisissä tehtävissä. Yksityiskohtana tamppi, takin selkäpuolelle vyötärön kohdalle ommeltu vyöntapainen osa, on työtakeissa haluttu hieno ominaisuus. Tamppi koristaa työtakkia ja tekee työtakin kokonaisvaltaisesti tyylikkääksi.

Työtakin materiaalin pitää olla kestävä, ryhdikäs ja näyttää arvokkaalta. Materiaalin tulee kestää toistuvaa pesua korkeissa lämpötiloissa sekä jatkuvaa käyttöä ilman, että se menettää värinsä, muotonsa tai rakenteensa. Tämä varmistaa, että työtakki säilyttää ammattimaisen ulkonäkönsä pitkään. Kangasmateriaalit kestävät kirjopesu 60 °C, silityksen enintään 150 °C, kemiallinen pesun. Kangasmateriaalin tulee olla hengittävää, mikä auttaa pitämään käyttäjän viileänä ja mukavana kiireisinä työpäivinä. Hengittävyys on erityisen tärkeää, jos työympäristö on lämmin tai jos työ vaatii fyysistä aktiivisuutta. Materiaalin tulee tuntua miellyttävältä ihoa vasten, sillä työtakkia käytetään usein pitkiä aikoja. Pehmeät ja joustavat materiaalit lisäävät käyttömukavuutta ja liikkumavapautta. Apteekkiympäristössä työtakin on oltava helppo pitää puhtaana. Likaa ja nesteitä hylkivät materiaalit auttavat estämään tahrojen muodostumista ja helpottavat takin puhtaanapidossa. Joustavat materiaalit, kuten ne, jotka sisältävät pieniä määriä elastaania, parantavat vaatteiden istuvuutta ja mahdollistavat paremman liikkuvuuden työskennellessä. Työtakin helppohoitoisuus on hyvä ottaa huomioon työtakin suunnittelussa, koska se on käyttäjän näkökulmasta miellyttävä ominaisuus. Työtakin tulee olla helposti huollettava, nopeasti kuivuva ja mahdollisimman ryppyvapaa, jotta takki on aina valmis käytettäväksi ilman tarvetta monimutkaisille pesu- tai silitysvaiheille.

Kuva 9. Työtakin ulkoisia- ja käyttömukavuusominaisuuksia havainnollistettuna.

3.5 Yrityksen asiantuntija haastattelu apteekkityövaatteista

Yhtenä aineistohankintamenetelmänä toimi laatimani asiantuntijahaastattelu kirjallisesti sähköpostilla apteekkityövaatealan asiantuntijoilta. Haastattelin Scanpoint Oy:n toimitusjohtajaa ja yhtiön tuotannosta vastaavaa henkilöä. Poimin haastatteluista olennaiset ydinsanomat, joista minulle oli hyötyä apteekkityötakin suunnittelutyössä. Halusin tehdä haastattelut, koska olin alun perin kokematon työvaatealalla ja vaatesuunnittelijana. Vaatesuunnittelijana on tärkeä tietää apteekkityövaateen ominaisuuksista ja vaatimuksista ja mitä tällä hetkellä ammattiasuilta toivotaan sekä miten apteekkityötakin kehitys valmiiksi tuotteeksi tapahtuu. Kysyin haastateltavien taustasta lyhyesti, yrityksen ammattiasujen suunnitteluprosessista, apteekkityövaatteiden erityisvaatimuksista ja ominaisuuksista sekä toiminnallisuudesta. Lisäksi kysyin yrityksen kestävyys- ja vastuullisuus periaatteista sekä tulevaisuuden trendeistä apteekkityövaatteissa.

Yrityksen omistaja on ollut mukana perheyrityksen toiminnassa vuodesta 1986, ja hän osti yrityksen isosiskoltaan vuonna 2017. Tämä pitkä historia yrityksessä tuo syvää ymmärrystä ja kokemusta, joka on arvokasta tuotekehityksessä. Yrityksen omistajana hän haluaa yhdistää ajankohtaiset trendit, kuten joustavuuden ja käyttömukavuuden pitäen samalla kiinni perinteisistä arvoista. Tämä tasapaino on keskeinen osa suunnittelufilosofiaa tällä hetkellä.

Suunnitteluprosessi alkaa asiakkaiden toiveista ja tarpeista, joihin vastataan herkällä korvalla. Uudet ideat voivat syntyä asiakaspalautteen pohjalta tai kokonaan uusista innovaatioista. Mallipiirroksista ja ideasta siirrytään prototyyppien ja koeasujen valmistukseen, keskustellaan sarjonnan ja mallimestarin kanssa. Tämän jälkeen kommunikoidaan ompelijoiden kanssa, kuinka idea on toteutettavissa mahdollisimman kustannustehokkaasti. Valmista tuotetta testataan käytännössä. Tämä mahdollistaa suunnittelun jatkuvan parantamisen ennen lopullista tuotantoa.

Apteekkitakkimalleista ei yksin mikään tietty malli nouse selkeästi suosituimmaksi tai sellaiseksi, mistä tiedetään heti, että tämän kaikki haluavat. Apteekki-alan ammattiasujen käyttäjiä on paljon ja kaikilla on erilaiset mieltymykset ja kriteerit millaiset työvaatemallit ovat itselleen toimivia. Kaiken mallisia takkeja tilataan, eniten valkoisia erivärisillä yksityiskohdilla, mutta pääsääntöisesti halutaan tyköistuvaa ja naisellista. Pitkäaikaisista asiakkaista suurin osa on suosinut tyköistuvia takkimalleja. Miehillä ei ole niin paljoa kriteereitä. Valkoisen

työtakin lisäksi mustat työtakit ovat nostaneet kiinnostusta ja on kasvava trendiväri, koska siinä ei niin herkästi lika näy.

Haastattelussa erityisvaatimuksena apteekkityövaatteelle nousi esille useasti, että työvaatteen tärkeimpiä ominaisuuksia ovat sen kestävyys, toiminnallisuus ja ulkonäkö – edustavan näköinen ulkoasu. Suunnittelussa apteekkityö tulee ottaa kokonaisvaltaisesti huomioon, jotta työvaatteilla pystyy tekemään myös varastotyötä. Siksi malleissa on huomioitu reilummat väljyysvarat. Työvaatteiden suunnittelussa kestävyys on ensiarvoisen tärkeää, koska ne on tarkoitettu kestämaan useita vuosia säännöllisiä teollisuuspesuja vahingoittumatta. On olennaista, että asut säilyttävät ulkoasunsa ja rakenteensa, pysyvät siisteinä ja edustavina. Työntekijöiden on voitava liikkua vapaasti ja mukavasti, mikä tarkoittaa, että vaatteiden on mahdollistettava kumartuminen, kurkottaminen ja nostaminen jopa korkeille hyllyille.

Lisäksi erityisesti teknisillä työntekijöillä vaatteiden tulisi torjua likaa tehokkaasti, sillä heidän on usein käsiteltävä likaisia paketteja ja laatikoita työssään. Suosituksi ominaisuudeksi viime vuosina ovat nousseet joustavat neulostuotteet, kuten *Jasmin – joustava suora housumalli*. Lisäksi kiinnostusta on herättänyt räätälöidyn malliston naisten työtakkimalli, jossa joustavaa neulokangasta on hihat ja koko selkä, mutta perinteistä apteekkien brändi-ilmettä arvostaville joustavaa kangasta työtakissa on liikaa. Osa asiakaskunnasta pitää perinteisistä työtakeista ja sen antamasta ulkoasusta, eivätkä halua sen näyttävän liian arkiselta takaapäin.

Yrityksessä on sitouduttu korkeaan kotimaisuusasteeseen ja vastuullisiin valmistusmenetelmiin. Kestävyys ja laatu ovat sekä yritykselle että asiakkaille tärkeitä arvoja. Kankaiden laadusta ei tingitä ja kankaat ostetaan eurooppalaisilta toimijoilta ja kankaan tekniisiin ominaisuuksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Vaatteet valmistetaan enimmäkseen tilauksesta, mikä mahdollistaa varastosaldojen pitämisen minimissä. Tämä strategia auttaa vähentämään ylijäämää ja hävikkiä. Yritys pyrkii hyödyntämään kaikki kangasjäämät tehokkaasti omassa tuotannossaan. Kaikki käyttämättä jäävä materiaali ohjataan kierrätykseen ja uusiokäyttöön, mikä tukee yrityksen kestävä kehityksen periaatteita.

Tämän hetken trendi on apteekkityövaatteissa joustavuus, käyttömukavuus ja laadukkaat ekologiset materiaalit, mihin yritys pyrkii parhaan mukaan vastaamaan. Valtakunnallisesti ympäri Suomea työtakkien ilme tulee pysymään pääosin samanlaisena ammatille tyypillisenä, mutta siihen muovautuu lisänä käyttömukavuutta parantavia elementtejä, kuten joustavuuden lisääntymistä neulokankailla.

Haastattelun vastaukset tarjosivat katsauksen työtakin suunnitteluprosessiin ja siihen, mitä erityisvaatimuksia ja toiminnallisuuksia apteekkityövaatteiden, erityisesti työtakin, tulee täyttää ja miltä tulevaisuuden näkymät apteekkityövaatteissa mahdollisesti voivat olla.

3.6 Havainnointi myyntiedustajana apteekkityöntekijöiden ammattiasuista osana suunnittelua

Apteekkityövaatteiden myyntiedustajana toimiessani kävi ilmi, että työtakkien suunnittelu on monimuotoinen ja haastava prosessi, joka vaatii syvällistä ymmärrystä asiakkaiden moninaisista tarpeista ja toiveista. Lokakuusta 2023 alkaen työharjoitteluni aikana Scanpointilla pääsin kiertämään Suomen apteekkeja, missä tapasin apteekkareita ja työntekijöitä heidän toivomillaan sovitusikäynneillä. Havaintojeni mukaan ei ole olemassa yhtä ainoa työtakkimallia, joka toimisi kaikille; käyttäjien tarpeet vaihtelevat suuresti iän, vartalotyypin ja henkilökohtaisten mieltymysten mukaan.

Osa asiakkaista arvostavat erityisesti sitä, että heillä on mahdollisuus räätälöidä asuja värityksen ja brändi-ilmeen mukaisesti. Osa taas haluaa valmista ja yksinkertaista ja päätyvät AL-mallistoon, jossa yleisesti työtakki on valkoinen vihreillä yksityiskohdilla. Käyttömukavuus ja työvaatteen ulkonäkö ovat avaintekijöitä, jotka vaikuttavat hankintapäätökseen. Työvaatteen tulee tuntua hyvältä ja näyttää edustavalta, minkä vuoksi myyntiedustajan rooli on korvaamaton; ammattilaisen näkemys auttaa asiakkaita tekemään sopivimmat valinnat.

Sovitusikäynneillä olen oppinut, että asiakkaat eivät suosi vain tiettyjä malleja ja kiinnitystapoja, kuten painonappeja tai vetoketjuja. Eri apteekeissa yleisesti tai henkilökohtaisesti voi vaihdella suuresti, kumman kiinnitystavan käyttäjä omaan työtakkiinsa haluaa. Monipuolisuus mallien, pituuden, väljyyden ja yksityiskohtien suhteen on olennaista, jotta voidaan tarjota jokaiselle asiakkaalle heidän toiveidensa mukainen työtakki.

Haasteita kuitenkin tulee, kun erilaisia takkimalleja on saatavilla monia, jolloin päätös on hankalaa ja käyttäjä alkaa miettimään eri yksityiskohtia ja toivoisi toisesta takkimallista jotain osaa toiseen takkimalliin esimerkiksi erilaista etukappalemallia tai taskuja, joka ei ole niin helposti toteutettavissa. Tehokkainta yrityksen tuotannolle ja myyntityössä olisi, jos sovitusikäynneillä tarjolla olisi vain muutama erilainen takkimalli eri istuvuudella ja joustavuudella. Näin jokainen varmasti löytäisi helpommin itselleen mieluisamman vaihtoehdon.

Apteekkimaailma on pieni. Se johtaa usein siihen, että työntekijät kaipaavat jotain tiettyä mallia tai uutta mistä ovat kuulleet. Pyrimme kartoittamaan etukäteen kiinnostuksen, mitkä taktimallit kiinnostavat asiakasta ja kerromme mallistoista. Paljon on myös vakiintuneita käyttäjiä ja ovat uskollisia vanhalle tutulle työtaktimallille, jolloin uusille malleille tai väreille on vaikea antaa uusi mahdollisuus.

Tästä syystä uuden työtakin suunnittelu on haastavaa, sillä on haasteellista luoda yksi uusi malli, joka miellyttäisi kaikkia käyttäjiä. Tämä oivallus korostaa yksilöllisten tarpeiden ja mieltymysten merkitystä suunnitteluprosessissa ja osoittaa, kuinka tärkeää on tarjota laaja valikoima vaihtoehtoja.

4 APTEEKKITYÖTAKIN SUUNNITTELU

4.1 Asiakaskohderyhmä ja työtakin funktionaalisuus

Scanoint Oy:n asiakaskohderyhmä, jolle suunnittelen apteekkityötakkia, koostuu 18–65-vuotiaista naisista, jotka työskentelevät apteekeissa ympäri Suomea. Tämä kohderyhmä edustaa laajaa ikähaarukkaa, mikä tarkoittaa, että heidän tarpeensa ja mieltymyksensä voivat vaihdella merkittävästi. He ovat ammattilaisia, jotka arvostavat sekä tyyliä että arvokkuutta työvaatetuksessaan. Apteekkarit ja muut apteekin työntekijät ovat terveydenhuollon ammattilaisia, jotka arvostavat ammattiyhpeyttään. He haluavat, että heidän työasunsa heijastaa heidän asiantuntemustaan ja luotettavuuttaan oman työn ammattilaisena. Apteekkityövaatteen suunnittelussa tulee ottaa huomioon ammattilaisen identiteetti, työn fyysiset vaatimukset sekä henkilökohtainen mukavuus ja tyylikkyys.

On hyvä käydä eri ammattirooleja läpi, mikä apteekkityöntekijä voi olla. Apteekkari-termiä käytetään yleisesti kuvaamaan apteekin ammattilaista, joka voi viitata sekä proviisoriin että farmaseuttiin riippuen kontekstista. Historiallisesti apteekkari tarkoitti henkilöä, joka omisti apteekin ja vastasi sen toiminnasta. Nykyään termiä käytetään laajemmin viittaamaan kaikkiin apteekin ammattilaisiin, mutta erityisesti niihin, joilla on oikeus apteekin omistamiseen ja johtamiseen.

Proviisori on yliopistotason farmaseuttisen koulutuksen saanut ammattilainen, joka työskentelee usein apteekeissa. Proviisorin koulutus on laajempi ja syvällisempi kuin farmaseutin, ja se sisältää yleensä myös johtamis- ja hallinnollisia opintoja. Proviisorit voivat toimia apteekkien omistajina tai vastaavina proviisoreina, ja heillä on pätevyys määrätä lääkkeitä ja tehdä itsenäisiä lääkehoidon arviointeja. (Yliopiston Apteekki, 2022)

Farmaseutti on terveydenhuollon ammattilainen, joka on suorittanut korkeakoulututkinnon farmasiassa. Farmaseutit työskentelevät usein apteekkeissa, missä he neuvovat asiakkaita lääkkeiden oikeasta käytöstä, annostelusta ja säilytyksestä sekä lääkkeiden yhteisvaikutuksista. He voivat myös valmistaa ja jakaa lääkkeitä reseptien mukaisesti. Farmaseutin koulutus keskittyy lääkeaineisiin, niiden käyttöön ja farmakologiaan. (Yliopiston Apteekki, 2022)

Tekninen farmaseutti tai lääketeknikko viittaa henkilöön, joka avustaa farmaseutteja ja proviisoreita päivittäisissä apteekkitoiminnoissa. Heidän koulutuksensa on ammatillista, ja se keskittyy lääkkeiden käsittelyn ja jakelun teknisiin näkökohtiin. Tekniset farmaseutit voivat ottaa vastaan reseptejä, valmistaa lääkkeitä ja hallinnoida lääkevarastoja, mutta he eivät yleensä tee itsenäisiä lääkehoidon arviointeja. (Yliopiston Apteekki, 2022)

Kosmetologi on kauneudenhoitoalan ammattilainen, joka erikoistuu ihonhoitoon, meikkaukseen ja muihin kauneuspalveluihin. Joissakin apteekkeissa työskentelee kosmetologeja tarjoamaan neuvontaa ja palveluita erityisesti dermatologisia tuotteita ja ihonhoitotuotteita varten. Kosmetologit auttavat asiakkaita valitsemaan sopivia tuotteita ihonhoidon tarpeisiin, ja he voivat myös suorittaa erilaisia kauneushoitoja. (Yliopiston Apteekki, 2024)

Ikähaarukka on laaja, joten suunnittelussa on otettava huomioon eri-ikäisten ihmisten pukeutumisen vaatimukset. Työtakki tulee suunnitella siten, että se istuu mukavasti ja näyttää hyvältä niin nuoremmilla kuin vanhemmillakin työntekijöillä. Kohderyhmä odottaa työtakilta laatua, tyyliä ja arvokkuutta, mutta ennen kaikkea mukavuutta. Työvaate on työntekijän päällä kymmeniä tunteja viikossa. Siksi on tärkeää, että työvaate on mukava työnteossa. Tämä tarkoittaa hyvää istuvuutta, laadukkaita materiaaleja, hienostuneita leikkauksia ja ammattimaista ulkonäköä, joka välittää luottamusta ja asiantuntemusta asiakkaille. Apteekin logon tai värityksen sijoittaminen työtakkiin voi vahvistaa työnantajan brändi-identiteettiä ja edistää yhtenäistä ilmettä.

Vaatteiden tulisi sopia erilaisiin työtehtäviin apteekissa, olipa kyse sitten asiakaspalvelusta istuen ja seisten tai varaston hallinnasta. Työasun on oltava monikäyttöinen ja helposti puettava. Työn kannalta isossa roolissa ovat myös erilaisiin tarpeisiin soveltuvat taskut.

Työtakin kestävyys ja helppohoitoisuus apteekkityössä on tärkeää, koska vaatteet voivat joutua alltiiksi tahroille ja likaantumiselle. Materiaalien tulee kestää usein toistuvaa pesua menettämättä muotoaan tai väriään, ja vaatteiden tulisi olla helppoja pitää puhtaina. Apteekit

pesevät työvaatteensa pesulassa, työpaikalla on oma kalusto työvaatteiden puhdistukseen tai kotona on mahdollista pestä työvaatteensa.

Apteekit Suomessa sijaitsevat niin suurissa kaupungeissa kuin pienemmissä kunnissakin, joten työvaatteen on sovelluttava erilaisiin tiloihin sekä kauppakeskuksiin. Asiakaskunnan on tärkeää antaa mahdollisuus huomata apteekissa työskentelevät ammattilaiset, ja miten ammattilaisuus ilmenee heidän vaatetuksessaan. Apteekeissa työskentelee usein monia eri ammattiprofiileja, kuten apteekkari, proviisori, farmaseutti, lääketeknikko ja kosmetologi. Apteekit voivat haluta työvaatetuksellaan erotella ammattiprofiileja esimerkiksi eri värein tai mallein, jotta asiakkaiden on helpompi tunnistaa eri työntekijät.

Apteekkityö vaatii vaatteelta paitsi tyyliä myös käytännöllisyyttä. Monipuoliset taskut, tyylikkäätkaulukset, mukava istuvuus, helposti puhdistettavat materiaalit, mahdollisuus pitää takkia kiinni ja auki ovat esimerkkejä toiminnallisuudesta, jota apteekin työntekijät arvostavat.

Työvaatteen suunnittelussa pitää huomioida mukautuvuutta eri vartalotyypeille, jotta jokainen voi tuntea olonsa mukavaksi ja itsevarmaksi työssään. Sukupolven ylittävä suunnitteluni ottaa huomioon eri-ikäisten naistyöntekijöiden tarpeet, mukaan lukien mahdolliset muutokset vartalon muodossa ja koossa. Mahdollisuus muokata asuja yksilöllisten tarpeiden mukaan, auttaa varmistamaan, että työvaate palvelee laajaa käyttäjäkuntaa.

Tietoisuus ympäristövastuusta ja kestävästä kehityksestä on kasvussa, joten kohderyhmästä osa saattaa arvostaa ekologisesti kestäviä vaihtoehtoja materiaaleissa ja tuotantoprosesseissa. Vaatesuunnittelu vaatii tasapainoa toiminnallisuuden, esteettisyyden ja vastuullisuuden välillä, jotta voidaan vastata kohderyhmän odotuksiin ja tarpeisiin.

4.2 Työtakin suunnittelu

Vaatesuunnittelijana pyrin yhdistämään ajankohtaisuuden ja ajattomuuden herkässä tasapainossa, mikä on perusta lopullisille tuotteilleni. Tavoitteenani on luoda vaatteita, jotka tehdään vain käyttötarkoitukseen ja käyttökelpoisuus kestää ja on läsnä myös vuosien kuluttua. *Koko älykkään ja kestävä muotoilun -opintojeni* ajan olen opiskellut vastuullista vaatesuunnittelua. Olen halunnut suunnitella tuotteen mahdollisimman monikäyttöiseksi tai ratkaista olemassa olevan ongelman. Pidän tärkeänä tuotekehitystä nykypäivänä, koska muuten ei pärjää tekstiilialalla kilpailijoille. Uskon, että aina voi kehittää työvaatteita käytännöllisemmäksi.

Tuotekehitys työvaatteissa on erityisen tärkeää ergonomian ja käyttömukavuuden kannalta. Työvaatteiden tulee olla mukavia käyttää, jotta ne eivät häiritse työntekoa tai aiheuta ylimääräistä rasitusta. Ergonomisesti suunnitellut työvaatteet voivat auttaa vähentämään työstä johtuvia fyysisiä vaivoja ja lisäämään työhyvinvointia. Joustavat materiaalit, hengittävä design ja kehonliikkeitä tukevat vaatekappaleet ovat esimerkkejä innovaatioista, jotka parantavat työvaatteiden käyttömukavuutta. Hyvin suunnitellut työvaatteet voivat lisätä työntekijöiden tehokkuutta tarjoamalla tarvittavat työkalut ja tarvikkeet helposti saataville, esimerkiksi älykkäiden taskuratkaisujen tai integroitujen työvälineiden avulla. Tämä vähentää ajanhukkaa ja mahdollistaa sujuvamman työskentelyn.

Vaatesuunnittelijana minulla on iso vastuu luoda ja edistää vastuullisempaa tekstiilialaa. Ekologinen kestävyys on yhä tärkeämpi tekijä kaikilla tuotannon aloilla, myös työvaatteiden valmistuksessa. Tuotekehityksen avulla voidaan tutkia ja ottaa käyttöön ympäristöystävällisempiä materiaaleja, valita kestäviä laadukkaita materiaaleja, jotka kestävät aikaa ja luoda jo olemassa olevista materiaaleista tuotteita. Vastuullista ja kestävää suunnittelua on miettiä vaateen koko elinkaarta, sen huoltoa ja käyttötarvetta, että ei suunnittele mitään turhaan. Vastuullista vaatesuunnittelua on, että ei tuota etukäteen suuria määriä tuotteita varastoon ja toivo, että suuret määrät myydään, vaan valmistaa tuotteita kysynnän mukaan, kun ensin tiedossa ovat käyttäjät ja tilaajat.

Työvaatteet ovat myös yrityksen brändin näkyvä osa. Ne voivat viestiä yrityksen arvoista, ammattimaisuudesta ja laadusta. Tuotekehitys mahdollistaa työvaatteiden räätälöinnin yhä tarkemmin kunkin yrityksen brändi-ilmeen mukaisesti. Tämä vahvistaa yrityksen imagoa ja työntekijöiden yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Nämä tekijät yhdessä osoittavat, miksi jatkuva innovointi ja kehittäminen työvaatteissa ovat olennaisia. Ne eivät ainoastaan vastaa käytännön tarpeisiin, vaan myös edistävät laajempia yhteiskunnallisia ja taloudellisia hyötyjä tehostaen työntekijöiden turvallisuutta, työhyvinvointia ja tehokkuutta. Uskon, että innovatiivisten työvaatteiden kehitys on keskeinen tekijä työympäristön kehittämisessä sekä yritysten että työntekijöiden näkökulmasta.

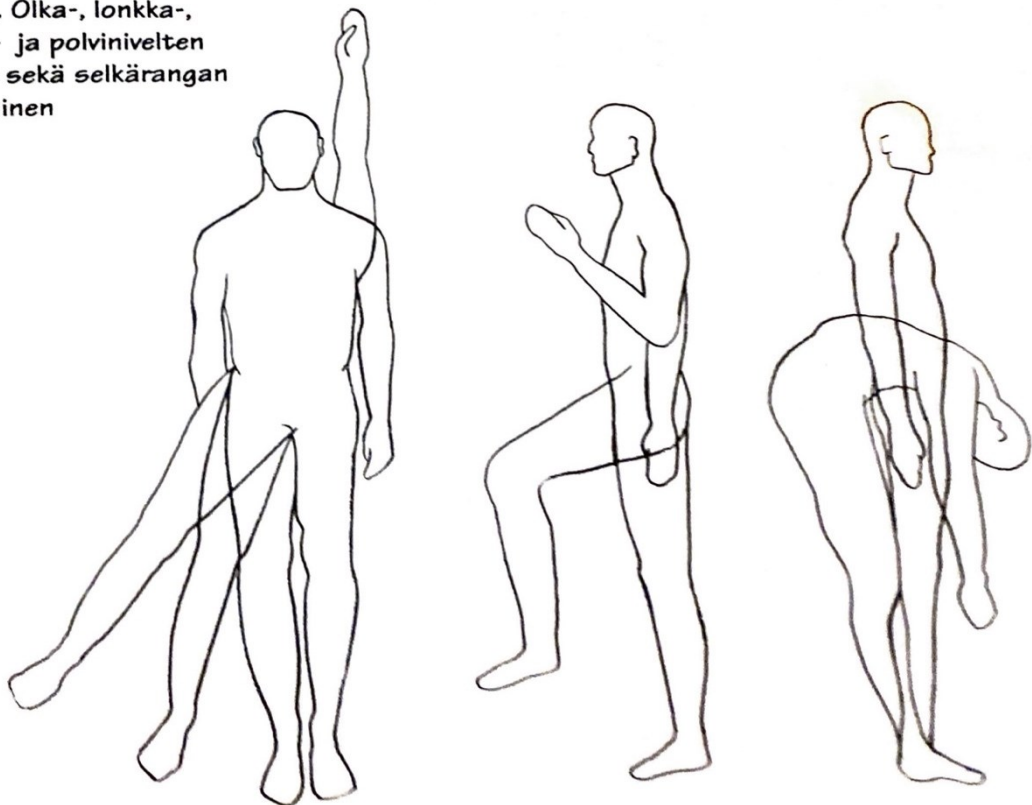
Lähdin työvaatteen suunnittelussa miettimään erilaisia työasentoja ja liikkuvuutta työssä (Kuva 10). Ennen apteekkityötakin suunnittelua on tärkeää ottaa huomioon käyttäjän työasennot ja liikkeet, jotta työvaatteet mahdollistavat luonnollisen ja ergonomisen liikkumisen työn aikana. Suunnittelussa keskitytään vaateen mukavuuteen ja joustavuuteen. Siksi materiaalien on oltava sekä kestäviä että venyviä. Lisäksi keskityn pitämään suunnittelussa apteekkityötakin tärkeitä ominaisuuksia. Suunnittelussa pitää kiinnittää

huomiota esimerkiksi taskuihin ja sen eri muotoihin sekä kokoon, koska taskuilla on iso merkitys apteekissa työskenteleville.

Apteekkityötakin pitää mahdollistaa työpäivän aikana vaadittavien vartalon erilaisten liikkeiden pysyminen mahdollisimman luonnollisena. Pitää ottaa huomioon, että kädet nousevat suoraan ylös kattoa kohti, kun päivittäistä tavarakuormaa puretaan. Käsien on tarpeellista koukistua ja ojentua sivuille ja eteen. On tärkeää, että olka-, kyynär-, selkärangan ja polvinivelten liikkeet taipuvat luonnollisesti, eikä työvaate rajoita liikkeitä. On suotavaa, että työntekijä pääsee taipumaan eteen- ja alaspäin nostaessaan esimerkiksi lattialta tavaraa. Ylös - tai alaspäin kurottaminen venyttää selkää hiukan pidemmäksi. Selälle luonnollisia asentoja ei ole taakse tai sivulle taivuttaminen, mutta on hyvä huomioida sekin. Istuminen ja kurottaminen on hyvä ottaa huomioon liikelaajuuksissa. Jalka liikkuu vartalon suuntaisesti kävellessä, portaita mentäessä ja istuessa. Ahtaissa paikoissa kuten pienillä käytävillä ja varastossa työntekijä voi joutua liikkumaan sivuttain. (Työterveyslaitos, s. 36,s. 37)

Kuva 10. Työterveyslaitos, Mäkinen, 1996, s.36, Raajojen liikkuvuus

Kuva 8. Olka-, lonkka-,
kyynär- ja polvinivelten
liikkeet sekä selkärangan
taipuminen

4.3 Apteekkityötakin suunnitteluprosessi

Suunnittelussa keskityn suunnittelemaan parempia ratkaisuja työtakin eri osa-alueisiin, jossa kaivataan joustavuutta työnteossa ergonomisesti haastavissa työasennoissa (Kuva 12.). Apteekissa tavaroita purettaessa hartialinja liikkuu ja käsiä nostellaan ylös, sivulle ja alas. Hyllyt ovat varastossa sekä myymälässä monella eri tasolla alhaalta ylös noin 2–2,5 metriin. Varastotilat voivat olla korkeita lattiasta kattoon. Työskentelyasentoja on monipuolisesti sekä seisten ja istuen, kun jaetaan lääkkeitä reseptiasiakkaille tiskiltä.

Tällä hetkellä joustavat kankaat kasvattavat suosiotaan, koska trendinä on joustavuus työvaatteissa apteekki-alalla. Point-mallistosta saa räätälöityä omat värit ja mallit itselleen mieleiseksi. Uusimpana vaihtoehtona on takkimalli, jossa on käytetty kauttaaltaan joustavaa materiaalia hihoissa ja selässä (Kuva 11). Takkimallissa on joustavaa neulosmateriaalia takin takakappale ja hihat. Scanpointin asiakaskunta kaipaakin juuri Apteekki-mallistoon joustavia vaihtoehtoja työtakille.

Tällä hetkellä Apteekki -malliston työtakeissa ei ole joustavaa työtakkia. Työtakit ovat tehty jämäkästä työvaate kangasmateriaalista, kuten puuvillasta ja polyesteristä sekoitetusta kankaasta, joka ei liikkeessa paljon joustaa. Scanpoint haluaa Apteekki-mallistoon työtakin, missä joustavaa materiaalia on käytetty vähemmän kuin Point-malliston uusimmassa Sea-takissa. Yrityksen toiveena suunnittelulle on, että työtakki olisi mahdollisimman mukava päällä, mutta työtakin pitäisi säilyttää korrekti ilme, ryhdikkyys ja työtakin arvokkuus, mitä apteekki-alalla kaivataan. Takki ei saa muistuttaa esimerkiksi arkista trikoopuseroa tai urheiluvaatetta.

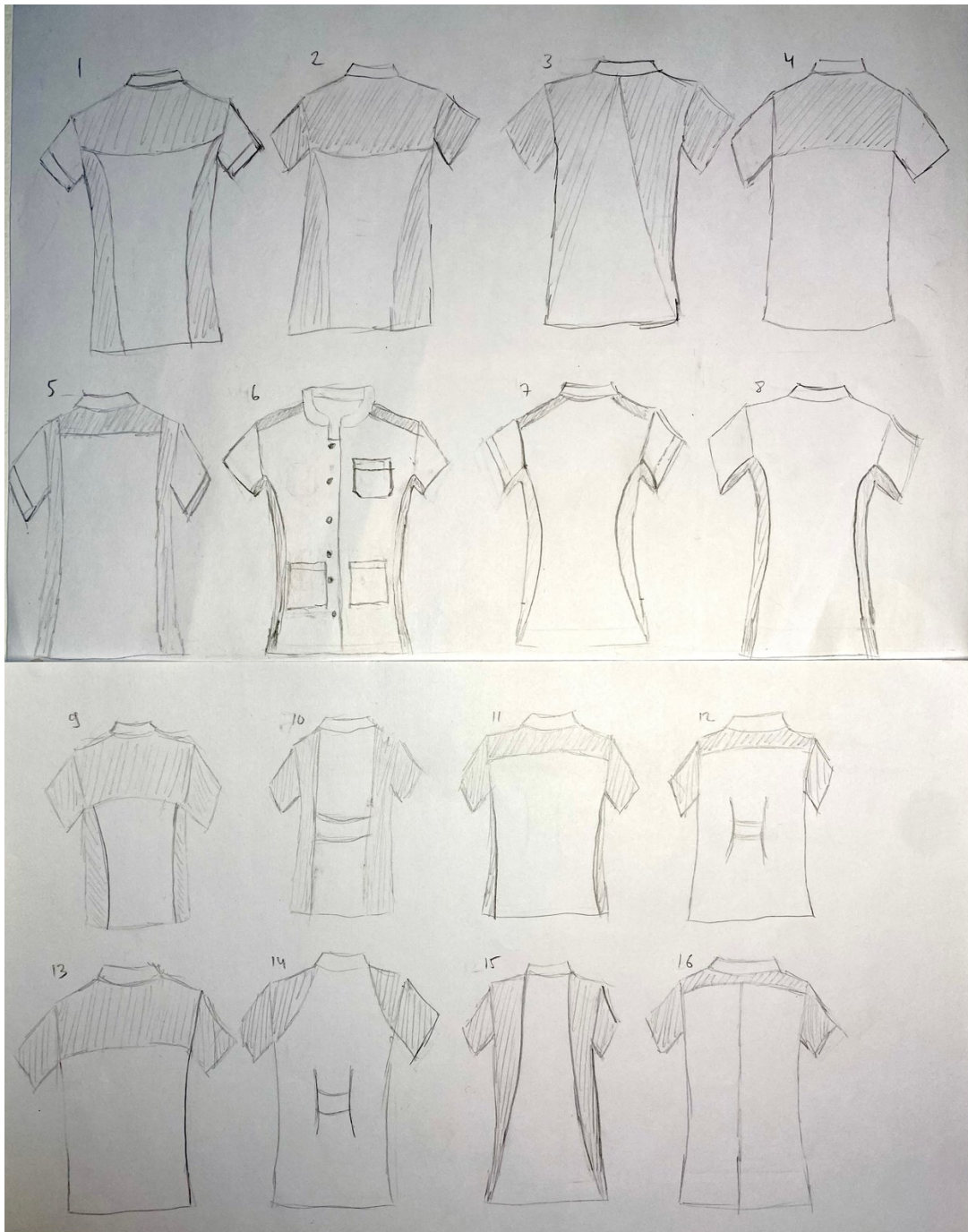
Kuva 11. Scanpoint, Point- malliston Sea takki.

SCANPOINT. Point –mallisto / SEA

Scanpoint Oy haluaa olla edelläkävijä apteekki-alan työvaatesuunnittelussa ja tuoda rohkeasti lisää joustavuutta työtakkeihin, koska se on tärkeä ominaisuus työvaatteessa. Joustava kangas tuo liikkuvuutta ja helppoutta työntekoon. Työntekijöille on tärkeää, että työvaate on mukava pitää päällä monta tuntia päivässä, se istuu hyvin ja näyttää hyvältä. Lisäksi apteekkityöntekijöille on erittäin tärkeää isot ja tilavat taskut.

Kuva 12. Työtakin luonnostelua

Lähdin luonnostelevaan erilaisia joustavuus- ja käyttömukavuusratkaisuja työtakille ajatellen, mikä olisi miellyttävä työntekijän päällä työskennellessä, mutta työvaatteessa pysyisi haluttu eleganssi ja ryhdikkyys, miten apteekki alalla halutaan edustaa.

Kuvissa on suunnitteluvaiheen luonnospirroksia, joissa ajattelen, että takki on kauttaaltaan valkoinen tai musta. Tummennetuissa kohdissa olisi käytetty joustavaa neulosmateriaalia ja muutoin perinteistä sekoitekangasta eli puuvilla polyesteri sekoitetta (65/35 % PES/CO). Lisäksi Scanpointilla on laaja kangasvalikoima, joista esimerkiksi yksi on hieman elastaania sisältävä sekoitekangas (64% polyesteri/33% puuvilla/3% elastaani). Molemmat kestävät teollista pesua.

Luonnokset keskittyvät aluksi selkäosaan. Työtakin etukappaleesta ei tehdä joustavaa, koska käyttäjät arvostavat perinteistä takkikangasta. Kangas pysyy ryhdikkäänä ja taskut eivät veny ja lähde lerpattamaan. Koko työtakki ei voi olla joustavaa materiaalia, sillä käyttäjät ei sitä toivo, koska haluavat pitää ryhdikkään arvon työvaatteissa.

Scanpoint oli tuotekehityksessään jo aiemmin kokeillut kauttaaltaan joustavaa työtakkimallia. Käytäntö osoitti, että siinä mallissa taskut menettävät ryhtinsä, venyvät ja alkavat lerpattamaan, koska useat työntekijät pitävät taskuissa käsiään ja usein myös paljon tavaraa. Joustava kangas antaa paljon myöden eikä palaudu käytön jälkeen siistiksi.

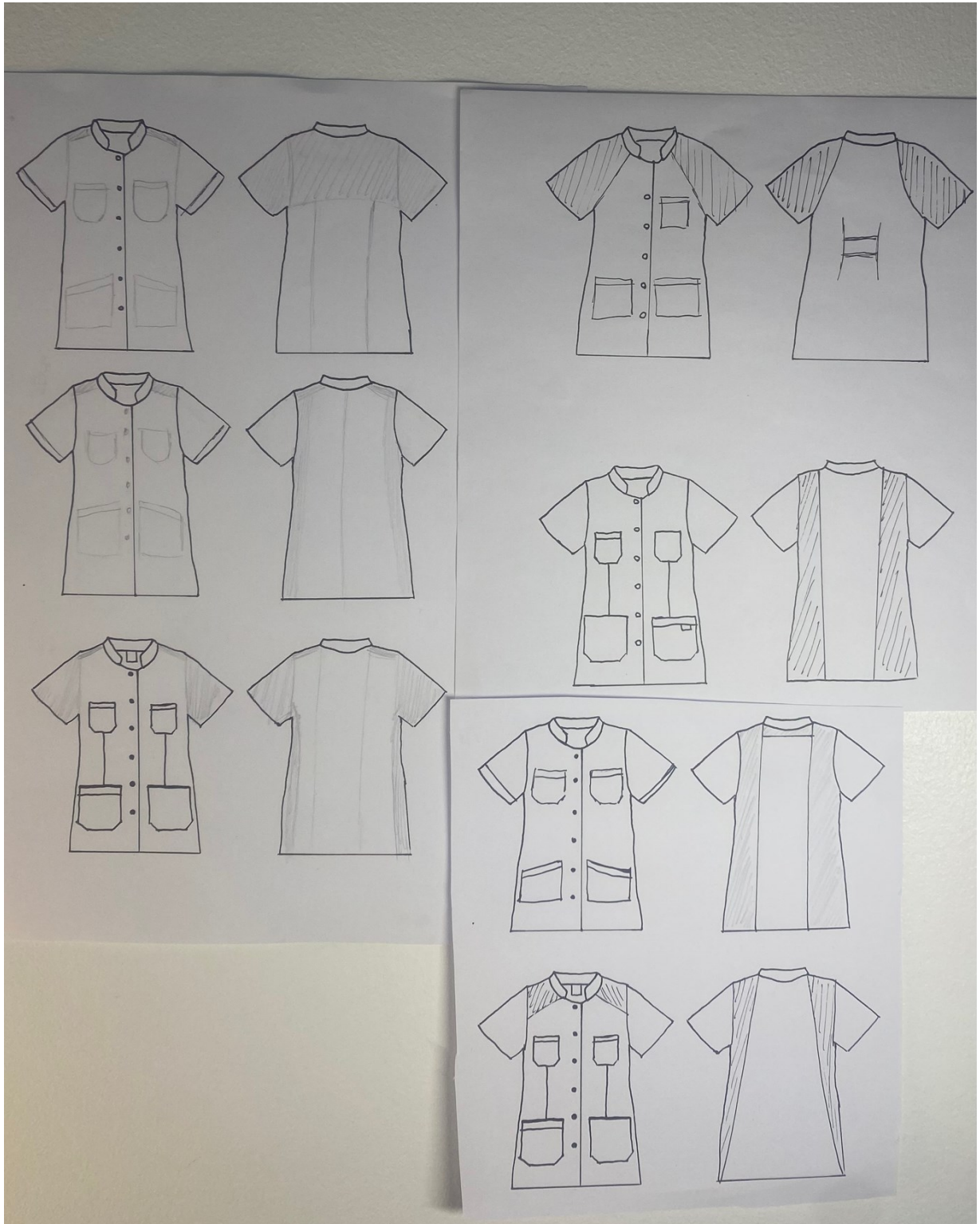
Lähdin luonnostelevaan pystykaulustakkia, jossa työergonomian ja eri liikkuvuuslaajuuksiin työnteossa kaivataan lisää joustavuutta työtakilta. Kädet, hartiat ja selkä ovat koko ajan liikkeessä purkaessa ja näytepäätetyössä. Ajattelin apteekkityöntekijöiden päivittäistä työtä, mitä he tekevät ja heidän työnkuviaan. Paljon on kantoa, nostelua, siirtämistä, nostamista, hyllyttämistä, kurottelua korkealle hyllyille ja varastossa, jolloin työtakin on hyvä antaa vähän periksi liikkeille.

Tein ensimmäisiä mittauksia ja piirroksia miten paljon joustavuutta voi lisätä ja tarvita takin takaosaan (Kuva 13). Tulevaisuudessa jatkokehityksen kannalta työtakkeihin voisi kartoittaa lisänä likaa hylkivä käsittely pinnoite kankaalle, jotta valkoinen kangas ei likaannu herkästi työnteossa. Haasteena toteutukselle on löytää tehokas käsittely metodi, mutta taloudellisesti kannattava menetelmä, koska se nostaisi väistämättä kotimaisen työtakin valmistushintaa ja asiakkaiden ostokynnystä tuotteen hinnannousun vuoksi.

Toisaalta asiakkaat arvostavat helppohoitoisuutta. Suosittelemme asiakkaille essuja, jotka suojaavat valkoisia työtakkeja ennenaikaiselta kulumiselta, kun nostellaan paljon laatikoita.

Luonnostelin useita kymmeniä variaatioita, mutta työn yksityiskohtaisten saumojen ja joustavien kangaskappaleiden monet kymmenet variaatiot eivät tuo lisäarvoa työn kirjalliseen osaan. Seuraavana kuvia luonnostelu vaiheesta.

Kuva 13. Työtakin jatko luonnostelua

Karsin luonnosteluvaiheen jälkeen nopeasti niiden työtakkien rakennemallit, joihin olisi tullut monia saumarakenteita. Suunnitteluvaiheessa on hyvä tiedostaa, että mitä enemmän saumoja, sitä vaikeampi se on työstää ja taloudelliset kustannukset tekovaiheessa nousevat. Lisäksi mitä vähemmän työtakissa on pieniä kangaspaloja ja saumoja, sitä kestävämpi on työtakin rakenne. Halusin liikkuvuutta käsiin, hartioihin, kylkiin ja yläselkään. Näin ollen joustavuutta olisi vähän joka paikassa, jolloin saumat ja kangaspalat lisääntyisivät. Mietin, jos hihan alaosa, kainalo ja kylki ovat joustavaa materiaalia, voi olla riski, että pitemmällä aikavälillä kangas voi alkaa nyppyyntyä kainalon alueelta, kun hiha hinkkaa kyljen yläosaa. Halusin suunnitella kestävä työtakkimallin, joka kestäisi käyttöä useita vuosia. Keskityin suunnittelussa myös erilaisiin taskumalleihin ja kokoihin, koska taskujen on oltava riittävän isot ja monikäyttöiset, jotta esimerkiksi kännykkä mahtuu sinne helposti.

Lähdin inspiroitumaan ensin selkäosista käyttömukavuutta ja ergonomiaa ajatellen ja jatkoin kehittämään työtakkimalleja 4, 5, 10 ja 12 selkäpuolelta. Luonnokset kuvasta 12.

Hartiaseudulle ja käsiin tarvitaan joustoa, jotta liikkuvuuslaajuudet lisääntyvät ja työtakki antaa myöden. Näiden ominaisuuksien lisäksi käyttömukavuus kasvaa, koska joustava kangas tuntuu mukavalta ja kevyeltä päällä. Työtakissa tulee säilyä ryhdikkyys ja edustava ulkonäkö, jolloin pyrin pitämään joustavan kankaan käytön vähäisenä, mutta tarpeellisenä. Mallien karsinnan jälkeen rakentui kaksi erilaista naisten takkimallia.

Taskuja tarvitsee aina, ja onkin tärkeä huomioida suunnitteluvaiheessa, että nykypäivän kännykät ovat suurentuneet. Yrityksen ptyysi huomioida suunnittelussa, että uusissa takkimalleissa voisi olla aiempaa suuremmat taskut. Kuvassa (14.) hahmoteltu erilaisia taskumalleja ja kokoja luonnosteltu. Taskun muodolla on merkitys tuotteen valmistusvaiheessa. Suunnittelijana on tärkeää miettiä kankaan leikkuu ja ompeluvaihe mahdollisimman jouhevaksi ja mitä yksinkertaisempi se on ommella, sitä kustannustehokkaampaa se myös on.

Kuva 14. Taskun koon ja mallin luonnostelua.

4.4 Tulos

Määrittelin työn alkuvaiheessa prosessin tueksi pää- ja alakysymykset. Kysymysten avulla työ eteni johdonmukaisesti ja helpotti työn etenemisessä. Keskeisenä kysymyksenä oli miten huomioida käyttömukavuus apteekkityövaatemalliston suunnittelussa ja työn tulos vastaa siihen.

Toimeksiantajayritys valitsi luonnoksistani kaksi työtakkimallia. Kahdesta valitusta luonnoksesta lähdin syventymään mittoihin, saumarakenteisiin ja taskun kokoon. Tein tarkat piirrookset, tasokuvat ja tuotekorttiohjeistukset Adobe Illustrator ohjelmalla toimeksiantajayritykselle. Työn tuloksena on tasokuvat ja tuotekortit Scanpointille. Tein työn tuloksen varmistamiseksi vielä yhteistyötä kaavoittajan, leikkaajan ja ompelijan kanssa, jotta innovaationi toteutettaisiin juuri sellaisena kuin halusin. Kävin visioni läpi ompelijan kanssa protokappaleiden toteutusvaiheessa. Aikataulu oli tiukka, kun nyt valmistettiin kolme työtakkia koossa 38, kaksi valkoista vihreillä yksityiskohdilla (taskun terenauha, pystykaus ja tampin tere). Yksi työtakkimalli tehtiin mustana nousevan trendivärin vuoksi, jossa yksityiskohtina vihreä kaus, taskun tere ja tampin koristetereväri. Otin Scanpointin toiveen huomioon yksinkertaistaa työtakin tekovaiheita, siksi työtakeissa käytetään vain vihreää koristelua kahden värin sijaan, kun normaalisti AL-mallistossa on ollut yhdistettynä vihreää ja harmaata väriä.

Valmiit työtakkimallit tulevat saamaan paikkansa AL-mallistossa. Toimeksiantajayritys innostui malleista jopa niin paljon, että harkitsevat tulevaisuudessa kokonaan luovansa erikseen Flex-työtakkimalliston suunnittelemistani työtakkimalleista. Olin esittelemässä uusia työtakki malleja Apteekkari 2024 -tapahtumassa Scanpointin esittelypisteellä. Scanpointin asiakkaat olivat erittäin kiinnostuneita ja innostuneita uusista joustavista mallivaihtoehdoista.

Työni tulokset ovat opinnäytetyön liitteenä, koska toimeksiantajayrityksen toiveesta työn lopputulos – naisten apteekkityötakkimallien tasokuvat ja työtakki kappaleet – pidetään julkisesta julkaisuosasta vain toimeksiantajayrityksen tietona. Koen lopputuloksen olevan edistynyt askel kasvavaan trendiin. Joustavat työtakkimallin ratkaisut kunnioittavat Scanpointin yhtenevää tuoteilmettä ja joustavuuden rajallinen yhdistetty lisääminen perinteisen kankaan kanssa lisää varmasti Scanpointin asiakaskuntaa. Tuotemalli, jossa on liikaa joustavuutta, ei kiinnosta Scanpointin kaikkia asiakkaita. Sen sijaan ergonomisesti käyttömukavuutta lisäävä joustavuus tarvittavissa osa-alueissa kiinnostaa monia, koska

kokonaisuus säilyttää apteekkitakin tärkeimmät ominaisuudet: ulkonäön, ryhdin ja arvokkaan työasun ilmeen perinteisenä apteekkimaailmaan kuuluvana työtakkina.

Lopputuloksena oli erinomainen lisäys Scanpointin mallistoihin ja monipuoliseen asiakaskuntaan (Kuva 15). Scanpointilla oli perinteisiä suosittuja työtakkeja, joissa kangas ei paljon jousta. Lisäksi oli työtakkimalli, jossa joustavuutta oli yli puolet työtakista, jos asiakas kaipaa paljon joustavuutta. Nyt AL-mallistoon saatiin opinnäytetyön lopputuloksena näiden kahden kaivattu hillitympi välimalli joustavuuden keskitie suunnittelijan näkökulmasta. Vaatesuunnittelijana koin, että ratkaisin kysytyn ongelman Scanpointin asiakkaille kahdella eri käyttömukavuus ratkaisulla. Asiakkaat kaipaavat perinteisten mallien lisäksi ripauksen lisää käyttömukavuutta työvaatteelta työpäivään.

Kuva 15. Tulos.

4.5 Toimeksiantajayrityksen palaute tuloksesta

Halusimme osoittaa kiitoksemme ja arvostuksemme loistavasta työstä, jonka olet tehnyt uusien työtakkimallien suunnittelussa Scanpointille. Olet osoittanut poikkeuksellista luovuutta ja ammattitaitoa tässä projektissa. Olemme erittäin vaikuttuneita siitä, kuinka taitavasti olet tarttunut haasteeseen luoda uutta ja innovatiivista.

Annoimme sinulle melko vapaat kädet uusien mallien kehittämisessä, ja se osoittautui erinomaiseksi päätökseksi. Olet tuonut meille kymmeniä luovia luonnoksia, jotka kaikki heijastivat syvällistä ymmärrystäsi käyttäjien tarpeista ja nykyajan työvaatetustrendeistä. Valintaprosessi ei ollut helppo tehtävä monien lupaavien ehdotusten joukosta, mutta lopulta päädyimme valitsemaan kaksi mallia, jotka erottuivat niiden innovatiivisuudella, toiminnallisuudella ja designilla.

Saamme molemmat mallit tuotantoon, ja ne ovat saaneet jo innostuneen vastaanoton niin työntekijöidemme kuin asiakkaidemme keskuudessa. Tämä on merkittävä saavutus, joka ei olisi ollut mahdollista ilman sinun kovaa työtäsi ja omistautumistasi.

Kiitos, että toit uutta energiaa ja tuoreita ideoita Scanpointin mallistoon. Odotamme innolla, mitä tulevaisuus tuo tullessaan ja miten voimme yhdessä jatkaa työvaatemallistomme kehittämistä. Jatkamme mielellämme yhteistyötä kanssasi tulevaisuuden projekteissa, ja toivomme, että tämä kokemus on tarjonnut sinulle arvokasta oppia ja innostusta tulevaisuuden urapolulle.

5 YHTEENVETO

Toimeksiantajayritys Scanpoint Oy toivoi työvaatteiden kehittämistä ja antoi vastuulleni suunnitteluprojektin työharjoittelun myötä. Yrityksen tavoitteena oli integroida uusia ideoita ja näkökulmia työtakkien mallistoon sekä tukea samalla minun ammatillista kasvuani ja luovuuttani. Yritys antoi vapaat kädet suunnitella työtakkimalleja, jotka vastaisivat nykyaikaisen apteekkityön vaatimuksiin joustavuuden ja käyttömukavuuden osalta.

Tässä projektissa keskityttiin erityisesti joustavuuden harkittuun lisäämiseen työtakkien suunnittelussa. Joustavuuden parantamisen tavoitteena oli varmistaa, että työvaatteet tukisivat tehokkaasti apteekkihenkilökunnan päivittäisiä toimintoja, kuten nostamista, kumartumista ja pitkiä työjaksoja seisten. Suunnitteluprosessissa korostettiin ergonomian merkitystä, ja jokaisen takin suunnittelussa otettiin huomioon erilaiset käyttötarpeet, joita apteekkityössä esiintyy.

Suunnitteluprosessin tuloksena syntyneet työtakkimallit edustavat uudenlaista lähestymistapaa apteekkien työvaatetuksessa. Ne yhdistävät toiminnallisuuden ja esteettisen näkökulman tavalla, joka ei ainoastaan paranna työskentelyn mukavuutta vaan myös kohottaa ammatillista ilmettä. Työtakkien suunnittelu huomioi erityisesti materiaalien kestävyuden ja helppohoitoisuuden, jotta uudet työtakit kestäisivät apteekkialan olosuhteissa.

Projektin myötä toimeksiantajayritys pyrki asettamaan uusia standardeja apteekkityövaatteille. Tavoitteena on edistää sekä apteekki työntekijöiden hyvinvointia että ylläpitää apteekin ammattimaisuutta. Tämä opinnäytetyö dokumentoi suunnitteluprosessin vaiheet, haasteet ja innovatiiviset ratkaisut, jotka syntyivät yhteistyössä toimeksiantajan ja suunnittelijan välillä. Olen työn lopputuloksesta ylpeä ja enemmän kuin tyytyväinen, että yritys halusi toteuttaa näkemykseni joustavuuden käytöstä apteekkityötakeissa. Opin itse valtavasti apteekkimaailmasta ja työvaatesektorista.

Lähteet

Apteekkariliitto. (2024). *Apteekkilupa*.

<https://www.apteekkariliitto.fi/apteekkitieto/apteekkilupa.html>

Niilekselä. (2015). *Sairaanhoitajan työvaatteen historia*.

<https://core.ac.uk/download/pdf/30084285.pdf>

Ergonauta. (n.d.). *OWAS-menetelmä*.

<https://www.ergonautas.upv.es/metodos/owas/owas-ayuda.php>

Mäkinen, H., Antikainen, T., Ilmarinen, R., Tammela, E. & Hurme, M. (1996). *Toimiva työ- ja suojavaatetus*. Työterveyslaitos Helsinki.

Museovirasto. (1932). *Päivärinteen parantolan sairaanhoitajia*, (kuva 4) Museovirasto

<https://museovirasto.finna.fi/Search/Results?lookfor=1932%2C+sairaanhoitajia&type=AllFields&limit=50&sort=relevance%2Cid+asc>

Museovirasto. (1965). *Erilaisia töitä oululaisessa apteekissa*, (kuva 6). Museovirasto.

<https://museovirasto.finna.fi/Search/Results?page=3&lookfor=apteekki&type=AllFields>

Museovirasto. (1969). *Taksvärkki 1969*, (kuva 5). Museovirasto.

<https://museovirasto.finna.fi/Search/Results?lookfor=Lindroos%2C+1969&type=AllFields&limit=50&sort=relevance%2Cid+asc>

Pam. (2023). *Työvaatteet ja työkengät palvelualoilla*.

<https://www.pam.fi/tyoelamaopas/tyoelamassa/tyosuojelu-ja-tyoturvaluisuus/tyoymparisto/tyovaatteet-ja-tyokengat/>

Scanpoint. (2023). *Tarinamme*.

https://www.scanpoint.fi/epages/scanpoint.sf/fi_FI/?ObjectPath=/Shops/scanpoint/Categories/tarinamme

Scanpoint. (n.d.). *Naisten takki Sea*. (kuva 11). Scanpoint.

https://www.scanpoint.fi/epages/scanpoint.sf/fi_FI/?ObjectPath=/Shops/scanpoint/Productsoint10

Tabell. R. (2005). *Asiantuntijuus työvaatetuslalla*. Toim. Eva Ijäs. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Tehy. (2017). *Työvaate suoja ja viestii- neljä faktaa suoja-asusta*.

<https://www.tehylehti.fi/fi/tyoelama/tyovaate-suoja-ja-viestii-nelja-faktaa-suoja-asusta>

Työterveyslaitos. (n.d.). *Suojavaatetus*.

<https://www.ttl.fi/teemat/tyoturvaluisuus/henkilonsuojaimet/suojainten-valinta-ja-kaytto/suojavaatetus>

Yliopiston apteekki. (2022). *Tiedätkö, mitä apteekkityöntekijä tekee?*. (Avattu 14.3.2024).

<https://www.yliopistonapteekki.fi/ideat-ja-vinkit/ammattina-apteekkityontekija>

Yliopiston Apteekki. (2024). *Kosmetologina apteekissa*. (avattu 14.3.2024).

<https://www.yliopistonapteekki.fi/ideat-ja-vinkit/yliopiston-apteekin-kosmetologi>

Liite 1. Opinnäytetyön aineistohallintasuunnitelma

1 Tutkimusaineiston tallennus ja säilytys

Opinnäytetyön tutkimusaineistona ovat haastattelu, havainnointi, kuvat, työtakki mallien luonnostelu, tasokuvat, fyysinen malli. Kaikki opinnäytetyön tutkimusaineisto on tallennettu tietokoneelleni lukittuun kansioon, jonka nimi on ”Opinnäytetyö 2024”. Fyysiset mallit säilytetään toimeksiantajan yrityksen toimesta. Tämä mahdollistaa helpon ja turvallisen pääsyn aineistoon ja sen organisoinnin. Lisäksi olen varmuuskopioinut aineiston Hämeen ammattikorkeakoulun kaksivaiheisen tunnistautumisen taakse olevaan OneDrive-palveluuni. Tämä varmuuskopiointi suojaa aineistoa mahdollisilta tietoteknisiltä ongelmilta. Tietoturva on varmistettu palomuurin ja suljetun internet-yhteyden avulla. Vain tekijällä on pääsy opinnäytetyöprosessin aikana hankittuun aineistoon.

2 Henkilötietojen ja arkaluonteisten tietojen käsittely

Opinnäytetyön aikana ei ole käsitelty henkilötietoja. Toimeksiantajayritys on antanut kirjallisen suostumuksen toimeksiantosopimuksessa, joka sallii yrityksen nimen käytön työssä ja julkaistavan Theseuksessa, julkisessa opinnäytetyöportaalissa. Tutkimusaineistossa ei ole luottamuksellista tietoa.

3 Opinnäytetyöaineiston omistajuus

Opinnäytetyö on tekijän omistuksessa ja sen tulokset ovat toimeksiantajayrityksen omistuksessa. Opinnäytetyössä luottamuksellista tietoa ovat opinnäytetyössä käytettävät kangasmateriaalit, suunnittelun yksityiskohdat, mitat ja tulokset ja ne tulevat ainoastaan toimeksiantajayrityksen käyttöön, niitä ei julkaista Theseuksessa, julkisessa opinnäytetyöportaalissa.

4 Opinnäytetyöaineiston jatkokäyttö työn valmistumisen jälkeen

Tutkimusaineiston hyödyntämis- ja jatkokäyttöoikeudet menevät toimeksiantajayrityksen käyttöön. Opinnäytetyön tekijä säilyttää opinnäytetyössä käytetyt materiaalit vähintään yhden vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymisestä.

Liite 2. Haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset apteekkityövaatteista asiantuntijoilta Scanpoint Oy:n toimitusjohtajalta ja tuotannosta vastaavalta työtakin suunnittelun tueksi.

Haastattelukysymykset laadittu Maaliskuussa 2024.

Haastattelun henkilötiedot ovat vain opinnäytetyön laatijan käytössä, eikä niitä jaeta kolmansille osapuolille.

Taustatiedot:

Voisitteko kertoa lyhyesti työhistoriastanne tässä yrityksessä?

Mikä inspiroi teitä suunnittelemaan apteekkityövaatteita?

Suunnitteluprosessi:

Miten työtakin suunnitteluprosessi etenee ideasta valmiiksi tuotteeksi?

Millaisia erityisvaatimuksia apteekkityövaatteille tyypillisesti asetetaan, ja miten nämä vaikuttavat suunnitteluun?

Mitä asiakkaat kaipaavat apteekkityötakilta, millainen työtakki on suosituin malliltaan ja väriyksiltään?

Työvaatteen edellytykset ja toiminnallisuus:

Mitä kaikkia ominaisuuksia apteekkityötakissa on hyvä olla? Mikä on korostunut vuosien varrella suosituksi ominaisuudeksi?

Haluaako asiakkaat enemmän istuvan ja naisellisen mallin vai väljemmän ja laskeutuvan? Vai eikö tarkkaa yleistä kriteeriä ole?

Mitä ominaisuuksia pidätte tärkeimpinä apteekkityötakin suunnittelussa?

Miten varmistatte, että työtakki täyttää käyttäjän ergonomiset vaatimukset ja toimii erilaisissa työtehtävissä?

Miten materiaalivalinnat vaikuttavat työtakin toiminnallisuuteen ja käyttömukavuuteen?

Kestävyys ja vastuullisuus:

Mitä turvallisuus näkökulmia työtakin suunnittelussa tulee huomioida? Pitääkö työturvallisuus huomioida apteekkityöntekijöiden vaatteissa?

Kuinka tärkeä rooli kestävyydellä on työtakin suunnittelussa? Miten pyritte varmistamaan tuotteen pitkäikäisyyden?

Mitkä ovat yrityksenne keskeiset vastuullisuusperiaatteet ja kuinka ne näkyvät päivittäisessä toiminnassanne? Miten työvaatteen suunnittelussa voidaan ottaa huomioon vastuullisuus?

Esteettisyys ja brändi-ilme:

Miten yhdistätte toiminnallisuuden ja esteettisyyden suunnittelussa?

Miten varmistatte, että työtakit vastaavat yrityksen brändi-ilmettä ja asiakkaan visuaalisia toiveita?

Tulevaisuuden näkymät:

Minkälaisia trendejä näette apteekkityövaatteiden suunnittelussa tulevaisuudessa?

